

5128

Տ. Լ. ՄՈՒՏԻ

ՔԱՐՈԶՆԵՐ ՏԵՏՐ Բ

«Ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կու տամ,
որ բոլոր ժողովուրդին պիտի ըլլայ:»

Դուկ. Բ. 10

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊՈՐՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

1928

241
5-98

24
15-38

Տ. Լ. Մ Ո Ւ Տ ՈՒ 001 2000

ՔԱՐՈԶՆԵՐ

ՏԵՏՐ Բ

«Ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կու տամ,
որ թողոր ժողովուրդին պիտի ըլլայ:»

Դուկ. Բ. 10

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊՈՐՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
1928

ՔԱՐՈԶՆԵՐ

(ՄՈՒՏԻ)

ՀՈԳԵՒՈՐ ԿՈՒՐՈՒԹԻՒՆ

Կոյրերուն տեսութիւնն տալ (Ղուկ. Դ. 19): Պօղոս Բ Կոր. Դ. 3, 4ի մէջ կ'ըսէ. «Բայց երբ մեր աւեսարանը ծածկուած ալ է, կորսուածներուն մէջ ծածկուած է. որոնց մէջ այս աշխարհի ասուածը անհաւաստեմունք միտքերը կուրցուց, որպէս զի Քրիստոսի փառաց աւեսարանին յոյսը անոնց վրայ չծագէ, որ է Աստուծոյ պատկերը:» «Եթէ աւետարանը ծածկուած է:» «Որոնց մէջ այս աշխարհի աստուածը կուրցուց:» Ահա կը տեսնէք թէ այս աշխարհն է կոյրերու բնորոշական անկեղանոց մը: Ուրիշ անգամ մը ջանացի ցուցնել թէ լեցուն է կոտորած սիրտերով և մեղքի մէջ կապուած կաշկանդուած զերիններով: Հիմա ալ կ'ըսեմ թէ լեցուն է կոյրերով, որոնք կոյր չեն միայն, այլ և կապուած են ու կոտորած սրտով: Կրնաք ըսել թէ աշխարհի գրեթէ բոլոր բնակչութիւնը կրնայ երեք դասակարգի բաժնուիլ: Հիմա դիտեցէք Սատանայի և Քրիստոսի տարբերութիւնը: Սատանան կը կոտրէ մարդոց սիրտերը: Քրիստոս կը կապէ զանոնք: Սատանան կը կապէ այս երկրի մարդոց ձեռքերն ու ոտքերը: Քրիստոս կը քակտէ կապանքը և կ'արձակէ զանոնք: Սատանան կը կուրցնէ մեզ: Բայց Քրիստոս կը բանայ մեր աչքերը: Ինք եկաւ ասոր

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ «ՍԵԼԱՄԷԹ»

ԴԱՆԻԷԼ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

Պայպը Հաուզ Թիւ 2, Ֆինճանճըլար եօգուշու, Կ. Պոլիս

63782-67

համար և տեսէք ի՞նչ ընդունելութիւն դտաւ: Գնաց
Նազարէթի ալն ժողովարանը և փառաւոր այս աւետա-
րանը քարոզեց՝ նախ ըսելով թէ Տէրոջը Հոգին իր
վրայ է, և ապա յայտնելով թէ ինք եկաւ փրկել զի-
րենք: Եւ ի՞նչ ըրին անոր: Քաղաքէն դուրս հանեցին
և առին տարին լեռան ցցուած ծայրը, որպէս զի եթէ
կրնան՝ դժոխք նետեն զայն: Մարդիկ մինչև այսօր
նոյնքան թշնամի են աւետարանին: Ոմանք պատրաստ
են զայն քարոզողը բղկակ, եթէ օրէնքէն չվախանա:
Յետոյ կը տեսնենք թէ կ'երթայ Բեթանիա, կը յա-
րուցանէ Մարթայի և Մարիամու եղբայրը, կ'ախտիէ
կտորած սիրտեր ու ողորմութիւն կը քարոզէ, և ահա
կ'ուղեն սպաննել զայն: Մարկոսի Գ. գլխուն մէջ կը
տեսնենք թէ ազատ կ'արձակէ գերիները: Հոս գրեա-
հար մը, զոր ոչ ոք կարող է բուժել, ազատ կ'ար-
ձակէ Որդին մարդոյ, և սրովհետեւ այդ ստիժով քա-
նի մը խող կը կորսնցնեն, կ'ըսեն որ մեկնի իրենց սահ-
մաններէն: Ապա իր մահէն քանի մը օր առաջ, գրե-
թէ Գողգոթայի ձամբուն վրայ, տեսութիւն կու տայ
այն կոյրին: Եւ այս ամէնուն համար կը տանին զինք
այն լեռը և խաչին կը դամեն: Ոհ, ի՞նչ կուրութիւն:
Կ'ըսուի թէ աշխարհի մէջ 3 միլիոն մարդ կայ որ
կոյր կը կոչուին: Ամէն ոք կոյր կը կոչէ զանոնք,
վասնի զի բնական տեսութենէ զուրկ են: Բայց կը մը-
տածէ՞ք երբեք թէ քանինն՝ հոգեւորապէս կոյր են
այս աշխարհի մէջ: Եթէ երեք միլիոն հոգի կայ այս
աշխարհի մէջ որ բնական տեսութենէ զուրկ են, քա-
նինն՝ կը կարծէք կոյր են հոգեւորապէս: Կը ցաւինք
անոնց համար որ իրենց տեսութիւնը կորսնցուցած են:
Ոչինչ աւելի կը չարժէ մեր կարեկցութիւնը: Վստահ
եմ թէ կրնամ հազարաւոր սակի հանդանակել ձեզմէ,
եթէ պատմեմ կոյրի մը վրայ որ իր շփոթախտութեան

պատճառով թշուառութեան մէջ կը թալթալի զուրկ՝
կեանքի անհրաժեշտ բաներէն: Քանինն՝ ոչ պիտի չտա-
նէիք ձեր ձեռքերը ձեր գրպանները և տայիք առա-
տօրէն: Ո՞րքան կը շարժին, կը խանդաղատին մեր սիր-
տերը երբ կոյր այրեր, կիներ և մանուկներ կը տես-
նենք փողոցները: Լոնտոնի մէջ օր մը մարդ մը խօսեցաւ
զարմանալի եռանդով ու ազդուութեամբ: «Ո՞վ է աս»,
հարցուցի՝ հետաքրքութիւնս յագեցնելու համար: «Ձե՞ք
գիտեր, Վերս— Կոյր է»: Ժողովէն ետքը տեսակցե-
ցայ անոր հետ, և ըսաւ թէ կուրացաւ երբ շատ պղզ-
տիկ էր: Մայրը տարաւ զինք բժշկի մը և հարցուց թէ
պիտի բուժուէ՞ր: «Բնաւ յոյս չկայ», պատասխանեց
բժիշկը. «ձեր դաւակը կոյր է և կոյր պիտի մնայ յաւի-
տեան»: «Ի՞նչ, այլեւս բնաւ պիտի չտեսնէ՞ տղաս»: «Երբեք,
երբեք»: «Ոհ, դաւակա», գոչեց մայրը կուրծ-
քին վրայ սեղմելով զայն, «ո՞վ պիտի հոգայ քեզ, երբ
ես մեռնիմ, ո՞վ պիտի հոգայ քեզ», մոռնալով հաւատար-
մութիւնն Աստուծոյն զոր սիրել ստովկեցուցած էր անոր:
Տղան եղաւ Աստուծոյ ծառայ մը և արտօնութիւնն ունե-
ցաւ Սր. Գիրքը տասներկու տարբեր լեզուներով հրա-
տարակելու ուսուցիկ գիրքերով, որպէս զի ամէն կոյրեր
կարենան անձամբ կարդալ զայն: Այս կոյրը, բարեկամ-
ներս, 3 միլիոն ունկնդիր ունէր և կարծեմ թէ ամբողջ
Լոնտոնի ամէնէն երջանիկ մարդոց մին էր: Մարմնով
կոյր էր, բայց հոգեով ոչ, կարող էր պայծառ յաւիտե-
նականութիւն մը տեսնել ապագային մէջ: Իր հիմը
կենդանի Աստուծոյ վրայ դրած էր: Մենք կը խղճանք
անոնց վրայ որ մարմնաւոր աչք չունին, բայց ո՞րքան
խղճալու էք ձեր վրայ եթէ կոյր էք հոգեւորապէս:
Եթէ կարենայինք հաւաքել այս քաղաքին հոգեւոր բո-
լոր կոյրերը, անոնց բազմութեան քով ոչինչ պիտի
թուէր քաղաքական մեծ ժողովներու մասնակցող խու-

որն ժողովուրդը: Նայեցէք անգամ մը այս քաղաքին բոլոր կոյրերուն, որոնցմէ շատեր եկեղեցիներու մէջ են: Այս միշտ գայթակղութիւն եղած է մարդոց: Քրիստոս չկրցաւ մարդոց ըմբռնել տալ իրենց կուրութիւնը, չկրցաւ նոյն իսկ իր աշակերտներուն աչքերը բանալ մինչև իր երկինք համբառնալէն ետև: Այն ժամանակ ընդունեցան հոգեւոր ճշմարտութիւնը: Ո՞րքան են Աստուծոյ յայտնի զաւակները որոնց վրայ կը կարգանք Յայտնութեան գիրքին մէջ:

Կրնամ ձեզի կոյրի քանի մը տեսակներ ցոյց տալ: Եւ քիչ մը ծանօթ եմ այս մեծ քաղաքին հարուստներուն: Եւ չեմ կարծեր թէ երկար ժամանակ պիտի առնէ ապացուցանել թէ այս քաղաքին երեւելիները կոյր են, կոյր բուն իրենց չահերուն: Առէք մէկը որ իր բոլոր ոյժը և կորովը կը վատնէ դրամ չահելու համար: Դրամով կուրացած է, այնպէս որ չկրնար երկնից Աստուածը տեսնել: Դրամն է անոր աստուածը: «Դրամ, դրամ», կ'աղաղակէ անդու: Այս է նաև շատերու ազաղակը: Կարեւորութիւն չեն տար Աստուծոյ, փրկութեան և իրենց յաւիտեանական վիճակին, ցորքան ժամանակ դրամ կը չահին: Եւ շատեր չահած ալ են: Սա կայն ո՞րքան նիհար են անոնց հոգիները: Աստուած տուած է իրենց սրտին ուղածը, բայց տուած է հողի նիհարութիւն: Մարդ մը մեծ հարստութիւն գրկած էր և յանկարծ հիւանդանալով ըմբռնեց թէ դրամ չպահուիր պատանքին մէջ և թէ չկրնար բան մը տանիլ իր հետ: Կրնանք ամէն հարստութիւն ունենալ երկրի վրայ, բայց պարտիմք մեր ետև թողու: Փաստաբան մը կանչեց և սկսաւ իր կտակը պատրաստել: Պզտիկ աղջիկը, չհասկնալով թէ ո՞ւր կ'երթայ ան, ըսաւ, «Հայր, տուն ունի՞ս այն երկիրը ուր պիտի երթաս»: Այս խոցեց անոր հոգին: «Տուն ունի՞մ հոն»:

Հարուստ մարդը մերժած էր զԱստուած, դրամի սիրոյն՝ անխղիթ եղած էր տուն մը ապահովել հոն, և հիմա տեսաւ թէ ուշ մնացած էր: Դրամի խենթ էր և դրամով կուրացած: Շիտակ չէ որ անուններ տամ ձեզի, բայց կրնամ դեռ յիշել շատեր որ այս ճամբուն կը հետեւին, այսինքն՝ իրենց կեանքը կը վատնեն զիգելու համար ինչ որ չեն կրնար իրենց հետ տանիլ: Եւ այս տեղի կ'ունենայ՝ մինչ շատ աղքատներ կեանքի անհրաժեշտ պէտքերու համար չարաչար կը տառապին: Այս մարդիկը չեն գիտեր թէ իրենք կոյր են և դրամն է իրենց աստուածը:

Կոյրերու ուրիշ դասակարգ մը կայ որ այնչափ կարեւորութիւն չեն տար դրամի: Կրնանք գործի մոլի կոչել զանոնք: Ամէն ատեն գործ կը հոլովեն: Առաւօտուն ժամանակ չունին աղօթքի: Գործի վաղելու են, վաճառատուն երթալու են: Կը վազեն, և ժամանակ չունին տուն գալու և ճաշելու: Թոյլ չեն տար որ մէկն իրենցմէ առաջ անցնի: Իրիկունն ուշ կը դառնան տուն: Հազիւ երբեք կը տեսնեն իրենց զաւակները: Անցեալները մէկն ըսաւ ինծի, «Գործիս նուիրուելու եմ: Այս է առաջին հոգս և նայելու եմ որ ուրիշ մը ինծմէ առաջ չանցնի»: Ահաւասիկ անոր աստուածը: Փոյթս չէ թէ ի՞նչ է ինք, եկեղեցւոյ հոգաբարձո՞ւ թէ սարկաւաղ: Ահա անոր աստուածը: Գործի աստուածը կուրացուցած է զայն: Նայեցէք մեր վաճառականին որ մեռաւ անցեալ օր: Մարդիկ ճարպիկ ու խելացի կը կոչէին զայն: Խելացութիւն է ամբողջ կեանքի մէջ հարստութիւն գրգել և իր ետև բան մը չթողու որով գիտնանք թէ երկինք գնաց ինք: Գործի ասպարէզին մէջ զէնց անցաւ ամէն մարդ, իր ամբողջ հոգին անոր նուիրեց և աշխարհ կոչեց զայն ոյժ մը մարդոց մէջ, աշխարհ կոչեց զայն մեծ և իշխան: Բայց թող Աստու-

ծոյ Որդին գրէ անոր դամբանականը, թող ան պատ-
րաստէ անոր տապանադիրը, և այն պիտի ըլլայ, «Ան-
միտ»: Մարդիկ կ'ըսեն, «Պէտք է նախ գործիս նայիմ»: Աստուած
կ'ըսէ, «Առջ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
խնդրեցէք»: Հոգս չէ թէ ձեր գործն ի՞նչ է: Կրնայ
պատուաւոր, օրինաւոր ըլլալ և դուք կը կարծէք թէ
նախ անոր նայելու էք: Միտք պահեցէք թէ Աստուած
ամէն մարդու կը պատուիրէ նախ Աստուծոյ թագաւո-
րութիւնը խնդրել:

Կոյրերու ուրիշ դասակարգ մը եւս կայ: Անոնք
այնչափ չեն փնտռեր հարստութիւն: Հարստանալու
փափաք չունին այնչափ: Իրենց կեանքը չեն վատներ
գործի կամ առեւտրական նպատակներու համար: Քա-
ղաքականութեան մոլի են, քաղաքականութեան մէջ
թաղուած ու անով կուրացած են: Քանիներու սիր-
տեր կը կոտորին ընտրական գործողութիւններու ժա-
մանակ: Անոնք իրենց սիրական ընտրելին ունին ծա-
նօթացնելու և պանծացնելու, և ժամանակ չունին
զԱստուած պաշտելու: Ո՛րքան քիչ աղօթք կը մա-
տուցուի ընտրութեան ժամանակ, բայց ո՛րքան շատ
գործ կը կատարուի: Փախաքիլի է որ ամբողջ երկրին մէջ
աղօթք մատուցուի, որպէս զի բարձր և պարկեշտ մար-
դիկ տիրեն մեր վրայ: Սակայն քաղաքականութեան
մեր մոլիները այնչափ կը զրգոտին որ ժամանակ չու-
նին երկնից Աստուծոյն աղօթելու: Քաղաքականապէս
կուրացած են:

Բայց շատ մարդիկ գործի կամ քաղաքականութեան
կարեւորութիւն չեն տար, այլ միայն գրամ կ'ուզեն
հաճոյք վայելելու համար: Քանի՞ քանիներ կուրացած
են հաճոյքով: Տիկին մը ըսաւ ինծի թէ ինք կ'ուզէ
Քրիստոնեայ ըլլալ, բայց պարահանդէս մը պիտի ըլլայ
ի մօտոյ և չուզեր Քրիստոնեայ ըլլալ մինչեւ այդ պա-

րահանդէսը լինայ: Պարն աւելի կ'արժէր անոր քան
Աստուծոյ թագաւորութիւնը: Անոր համար կը յետա-
ձգէր Աստուծոյ թագաւորութիւնը, մոռնալով թէ կըր-
նար մահ գալ իրեն մինչեւ այն ժամանակ և տանիլ զինք
Աստուծոյ առջեւ: Ո՛րքան կոյր էր, բայց շատեր կան
անոր նման: Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը տրուի
անոնց առանց դրամի և առանց գնոյ, և սակայն հա-
ճոյքի քանի մը օրուան համար կը մերժեն երկինքն ալ
և ամէն ինչ որ կարեւոր է իրենց յաւիտեանականու-
թեան համար: Ուրիշ տիկին մը ըսաւ ինծի արտաս-
ուելով, «Բանը սա է որ, եթէ Քրիստոնեայ ըլլամ, պի-
տի ստիպուիմ ամէն հաճոյքէ հրաժարիլ: Թատրոն պի-
տի չերթամ, վէպ պիտի չկարդամ, թղթախաղ պիտի
չխաղամ և ուրիշ գործ մը պիտի չունենամ»: Խեղճ
կուրութիւն: Տէրոջ այգին ընդունուելու հաճոյքը, Տէ-
րոջ համար գործելու և հոգիներ Քրիստոսի առաջնորդե-
լու ուրախութիւնն ու հրճուանքը զիտեցէք, և դեռ
մարդիկ կան որ բայ աչքերով կ'ընտրեն մահաւանդ
հաճոյքի չաստուծոյն առջեւ խոնարհիլ քան Քրիստոնե-
այ ըլլալ:

Ապա կայ նորոյթի չաստուածը: Քանի՞ քանի կի-
ներ ասոր կը նուիրեն իրենց ամբողջ կեանքը: Կ'ու-
զեն տեսնել ամենապերճին գլխարկը, ամենապերճին վե-
րարկուն և ամենապերճին տարազը: Չեն կրնար ուրիշ
բան մտածել: Տիկին մը ըսաւ ինծի, «Ես միշտ նորոյ-
թի վրայ կը մտածեմ»: Կրնաք խնդալ խօսքիս վրայ,
սակայն ճշմարիտ է: Պարտաբանի և նորոյթի սէրը
շատ շատերու չաստուածն է: Երանի թէ մեր աչքերն
աւելի ազնիւ բանի մը ուղղէինք: Եթէ այդքան զգեստ
չլինէք և բան մը տաքաղքաւորն, բան մը կ'ունենաք
որ ձեզի տեւական և մնայուն ուրախութիւն ու մխի-
թարութիւն կու տայ: Ես կը խղճամ այն մարդուն կամ

կնոջ վրայ, որ օրուան հաճոյքին համար կ'ապրի թի-
թեռնիկի նման: Կը խզճամ այնպիսիներու վրայ որոնց
միտքերը նորոյթի և հաճոյքի վրայ հաստատուած են
և ժամանակ չունին իրենց հոգիին վրայ մտածելու, որ
կորսուելու վրայ է: Շատեր չեն գիտեր թէ ծածկուած են
իրենք: Նայեցէք սա պարոնին, որու ամաթոշակն է 150
ոսկի, բայց ծախքն ատոր հոսպատիկը: Ուրկէ՞ կ'ստա-
նայ դրամը: Ուրկէ՞: Հայրն անկարող է տալ անոր, վասն
զի աղքատ է: Գործատէրը կ'սկսի կասկածիլ: «Ես
միայն 150 ոսկի կու տամ անոր,» կ'ըսէ, «բայց ան
կ'ապրի հոսպատիկ ծախքով:» Յետոյ կը քննէ հաշուե-
տումարը և կը տեսնէ թէ բաց կայ, խորուած է դրա-
մը: Այսպէս կը կործանի պարոնն ալ, նկարագիրն ալ:
Այսպիսի շատեր կան ծածուկ որ իրենց եկամուտէն ա-
ւելի կը ծախսեն՝ դրամ քաշելով գործատէրոջ սնտու-
կէն: Կ'ըսեն անոնք, «Այս իրիկուն թատրոն պիտի եր-
թամ, երկու ոսկի միայն կ'առնեմ և դալ չաբթու կը
վերադարձնեմ:» Սակայն յաջորդ չաբթու չկրնար զձա-
րել և երկրորդ անգամ երկու ոսկի կ'առնէ: Հիմա չորս
առաւ: Կը շարունակէ միշտ քաշել, քաշել մինչև վեր-
ջապէս ամէն բան կը յայտնուի: Կը կորսնցնէ իր պաշ-
տօնը, և չկրնալով ուէ յանձնարարական առնել՝ կը կոր-
ծանի չարաչար: Բարեկամներս, մասնաւոր անհատի մը
վիճակը չէ այս, այլ բազմանդամ դատակարողի մը, որ
տարածուած է ամբողջ երկրին մէջ: Անցեալ օր նամակ
մը ստացայ զեղեցիկ չորս զաւակի տէր մայրէ մը: Կ'ըսէ
թէ այր և կին երջանիկ էին չորս զաւակներով: Իրի-
կուն մը ամուսինը տուն եկաւ այլալլած ու սարսափա-
հար գէմքով և «մեաք բարով» ըսաւ՝ արդարութեան
ձեռքէն փախչիլ ստիպուած: Կինը «օգնութիւն» կ'ա-
ղաղակէ, վասն զի ամուսինն անպատիւ եղած ու փա-
խած է՝ անկարող հաց ձարել իր ընտանիքին: Այսպիսի

քիչ գէշքեր կան երկրին մէջ: Մարդոց համար կուրու-
թիւն և յիմարութիւն չէ՞ այսպիսի ընթացքի հետեւի:

Քանի՞ քանի երիտասարդներ գինետուններու մէջ
կ'անցընեն իրենց ժամանակը: Երանի թէ տեսնեն այս
ընթացքին յիմարութիւնը, տեսնեն թէ ի՞նչ նկարա-
գիրներ փճացան արեւցութեան պատճառով, ի՞նչ քա-
ղաքագէտներ և փայլուն հոետորներ մեռան արեւ-
ցողի մահուամբ: Աստուած բանայ մեր երիտասարդ-
ներուն աչքերը և ցուցնէ ըմպելիի հետ խաղալու
վտանգը: Քանի՞նք կ'ըսեն, «Ես արեւցող պիտի չմնամ:»
Կը կարծեն թէ կարող են կանգ առնել, երբ և ուզեն:
Երբ խմելու ախտէն վարակուինք, մեր մէջ չկայ ոյժ
մը որ մեզ աղատէ անկէ: Տէրը միայն կարող է ձեզի
զօրութիւն տալ փորձութեան գաւաթին դիմադրելու:
Ինք միայն կարող է ձեզի զօրութիւն տալ անոր աղ-
ղեցութեան յաղթելու, եթէ միայն հաւատաք իրեն:
Այս աշխարհի աստուածը կը ջանայ ձեզի հաւտացնել
թէ մարդս կարող է անձամբ յաղթել այս փորձութեան
և Քրիստոս գործ չունի այս խնդրին հետ: Այս աշ-
խարհի աստուածը ստախոս է: Ես հեղինակօրէն կ'ըսեմ
ձեզի, փոյթ չէ, ո՛րքան յառաջացած էք մոլութեան
այս ճամբուն մէջ, թէ Որդին մարդոյ կարող ու յօժար
է ձեզ փրկել, եթէ միայն հաւատաք իրեն: Եթէ մեր
ընթերցողներուն մէջ կայ մէկը, որ արեւցութեան դե-
ւին աղղեցութեան տակ ինկած է, անոր կ'ուղղենք մեր
բարձրադասակ աղգարարութիւնը:

Անգամ մը մարդ մը կը թիավարէր նիակարայի
վրայ: Զրկէժէն մղոն մը միայն հեռու էր: Գետեղրէն
ձայն մը գոռաց սապէս, «Ով երիտասարդ, ջրկէժին կը
մօտենաս, լաւ է որ ցամաք ելլես:» «Դուն քու գոր-
ծիդ նայէ, ես զիս կը հոգամ,» պատասխանեց մարդը:
Շատ մարդոց և նոյն իսկ քարոզիչներու պէս, արեւ-

ցողները չեն ուզեր աւետարանիչի մտիկ ընել, չեն ուզեր օգնութիւն, ո՛րքան ալ վտանգը մեծ ըլլայ: Թիաւարողը պաղ արեամբ յառաջացաւ՝ հետզհետէ ջրվէժին աւելի մօտենալով: Դարձեալ գետափէն աղդարար ձայն մը բարձրացաւ, «Ով օտարական, լաւ է որ ցամաք քաշուիս. եթէ աւելի յառաջ երթաս, պիտի կորսուիս: Հիմա կրնաս ազատիլ՝ ցամաք քաշուելով:» «Դուն քու գործիդ նայէ, այդ բաւական է քեզի. ես ինծի հոգ կը տանիմ,» եղաւ դարձեալ թիավարին պատասխանը: Շատերու պէս կը քնանան անոնք հոսանքին վրայ՝ վերահաս վտանգին անտեղեակ: Եւ ես կ'աղաղակեմ, ով եւրիտասարդ, մի կարծեր թէ անշարժ կեցած ես. հոսանքին մէջ ես և, եթէ չթիավարես դէպ ի ապահով վէժ մը, անդունդը պիտի գլորիս: Կը ծաղրես զիս այն թիավարողին նման, բայց ան վերջապէս իր աչքով տեսաւ վտանգը: Թէև փորձեց բոլոր ուժով դէպ ի ետ կամ գետափ վարել նաւակը, հոսանքն աւելի զօրաւոր բրդաւ քան ինք: Եւ զնաց անդունդը՝ անլուր ձիւ մը արձակելով: Այս է, բարեկամներս, աղդարար ձայներ արհամարհողներու ձախտագիրը: Անոնք հարստութեան և հաճոյքի և ըմպելիի հոսանքին վրայ են: Սատանան վարագուրած է անոնց տեսողութիւնը և կը դիմեն անյատակ անդունդը:

Ոմանք ծաղրելով կ'ըսեն, «Մենք հիմա զեղխութեամբ կ'ապրինք, բայց օր մը պիտի դադրինք:» Ես տեսած եմ մարդիկ որ իրենց զեղխութեան հունձքը քաղեցին: Հաճելի կը թուի զեղխութիւնը, բայց անոր պտուղն հաճելի չէ: Օր մը տուն երթալով ամէն մարդիկ այլալիւծ գտայ: Փողոցն ի վար վազող մարդ մը ահուելի ձայնով պոռացած էր մեր տան քով, ուստի տմէնը մէկտեղ տարափահար տուն փախած էին և զրան նիգերը դրած: Հարցուցած էին թէ ի՞նչ կ'ուզէ:

Ըսած էր թէ զիս տեսնել կ'ուզէ: Կ'ըսեն թէ ժողովրդացած եմ, և ահա կը վազէ կ'երթայ, և կը լսեն անոր լացն ու կոծը մինչ կը հեռանար: Մարդը փողոցին մէջ քովէս անցաւ գնաց նետի արագութեամբ, բայց զիս տեսած ըլլալով դարձաւ ու թեւէս բռնեց, եռանդազին հարցնելով, «Կրնամ ես փրկուիլ հիմա: Սատանան պիտի դայ զիս զժոխք տանիլ այս գիշեր ժամը Վին:» «Բարեկամս, կը սխալիս,» ըսի անոր և կարճեցի թէ հիւանդ է: Բայց ինք պնդեց թէ Սատանան եկաւ ու ձեռքն ուսին վրայ դնելով ըսաւ թէ մինչեւ ժամը մէկ ունի ժամանակ և, «Ըսաւ, «կը հաճի՞ս սենեակս գալ և նստիլ քիչ մը:» Քանի մը հոգի զրկեցի անոր սենեակը որպէս զի հոգ տանին անոր: Ժամը մէկին սենեակ եկան դեւերը, և բոլոր այն մարդիկը չկրցան զսպել մարդը: Իր ցանքին հունձքը կը քաղէր: Երբ մահուան հրեշտակը գալով իր պաղ ձեռքը դրաւ անոր վրայ, ոհ, ո՛րքան աղաղակեց ողորմութեան համար — ո՛րքան աղաղակեց թողութեան համար: Այո, պարսոններ, կըրնաք խնդալով ու ծաղրելով ըսել թէ դուք ձեր երիտասարդութիւնը կը վայելէք, բայց կը մօտենայ հունձքի ժամանակը: Աստուած ցոյց տայ ձեզի թէ ի՞նչ յիմարութիւն է որ կ'ընէք, ի՞նչ թշուառ կեանք է որ կը վարէք: Ամէն շնորհաց Աստուածը ցոյց տայ ձեզի թէ պիտի կորսուիք ու կործանիք եթէ չգաք իրեն: Քրիստոս պատրաստ ու յօժար է փրկիլ — հիմա իսկ փրկել ամէն անոնք որ կ'ուզեն փրկուիլ:

ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բնաբանս է «Հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց որ ապաշխարեն» (Գործ. ԺԷ. 30): Շատ անգամ կը զանգատին ինծի թէ ապաշխարութեան վրայ չեմ խօսիր: Իրօք բնաւ մեծ յաջողութիւն գտած չեմ եւ ապաշխարութեան վրայ քարոզելով: Աւելի շատ յաջողութիւն ունեցած եմ Քրիստոսի բարութեան վրայ քարոզելով: Բայց այս անգամ ապաշխարութիւն պիտի քարոզեմ, որպէս զի այլեւս չզանգատիք: Ես ապաշխարութեան կը հաւատամ, ճիշտ ինչպէս կը հաւատամ Աստուծոյ խօսքին: Երբ Յովհաննէս Մկրտիչ եկաւ Հրեայ ազգին քարոզել, իր միակ ազադակն էր «Ապաշխարեցէք, ապաշխարեցէք»: Բայց երբ Քրիստոս եկաւ, ան փոխեց իր ազադակը սապէս. «Ահա Աստուծոյ Գառն որ աշխարհի մեղքը կը վերցնէ»: Ես կ'ընտրեմ մանաւանդ ազադակել, «Գառնուկին արիւնը կը վերցնէ աշխարհի մեղքը»: Քան խօսիլ ապաշխարութեան վրայ: Եւ երբ եկաւ Քրիստոս, ըսաւ, «Ապաշխարեցէք», բայց քիչ յետոյ ցոյց տուաւ աւելի բարձր բան մը — Աստուծոյ բարութիւնը: Աստուծոյ բարութիւնն է որ ապաշխարութիւն յառաջ կը բերէ: Երբ Պենտեկոստէի օրը հարցուցին թէ ի՞նչ պէտք է ընել փրկուելու համար, պատասխանուեցաւ, «Ապաշխարեցէք»: Երբ Քրիստոս իր աշակերտները երկու երկու զրկեց քարոզել, սա պատուէրը տուաւ անոնց. «Քարոզեցէք և ըսէք թէ երկնից թագաւորութիւնը մօտեցած է»: Որոշ է թէ ապաշխարութիւն կը քարոզուի ամբողջ Սբ. Դիրքին մէջ: Մարդիկ բաւական տարակարծիք են թէ

իրապէս ի՞նչ կը նշանակէ ապաշխարութիւնը: Եթէ հարցնէք թէ ի՞նչ է այն, կը պատասխանեն, «Յաւիլ, տրտմիլ է»: Եթէ հարցնէք մարդու մը թէ կ'ապաշխարէ՞, «Այո», կը պատասխանէ, «Ես ընդհանրապէս կը ցաւիմ իմ մեղքերուս համար»: Ապաշխարութիւն չէ այդ: Ապաշխարութիւնը ցաւելէ աւելի բան է: Ապաշխարութիւնը դարձ է, մեղքը թողաւ է: Ես ուզեցի խօսիլ օր մը Նոայեայ այն համարին վրայ, որ կ'ըսէ. «Թող ամբարիշտը իր ճամբայէն, ու անօրէն մարդը իր խորհուրդներէն հրաժարի»: Այս է ապաշխարութիւնը: Եթէ մէկը հրաժարի իր մեղքէն, անընդունելի է Աստուծոյ, և եթէ արդարութիւնը չբերեր դարձ — չարէն ի բարին դարձ — ճշմարիտ արդարութիւն չէ:

Անդարձ մարդիկ գաղափար մը ունին թէ Աստուած իրենց թշնամի է: Արդ, ձեզի կը պնդեմ թէ Աստուած մեղքը կ'ատէ կատարեալ ատելութեամբ, կը պատժէ զայն ո՛ւր ալ գտնէ, սակայն միեւնոյն ժամանակ կը սիրէ մեղաւորը և կ'ուզէ որ ապաշխարէ ան ու դարձի զայ: Եթէ միայն դառնան մարդիկ, ողորմութիւն պիտի գտնեն և պիտի գտնեն անմիջապէս: Մարդիկ իրենց չարութիւններուն համար կը տխրին: Կայէն անտարակոյս տխրեցաւ: Բայց այդ ճշմարիտ ապաշխարութիւն չէր և Սբ. Գրոց մէջ չյիշատակուի բնաւ թէ ան ազադակեց. «Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինծի ներէ»: Ապաշխարութիւն չկար անոր լոկ տրտմութեան մէջ: Յուդայի նայեցէք: Նշան մը չկայ թէ Աստուծոյ դարձաւ, թէ Քրիստոսի եկաւ ու թողութիւն խնդրեց: Սակայն հաւանօրէն տրտմեցաւ: Հաւանօրէն խզճի խայթով ու անյուստութեամբ լեցուեցաւ, բայց չապաշխարեց: Ապաշխարութիւնն է դարձ առ Յիսուս որ մեղսիրեց ու իր անձը տուաւ մեզի համար: Սաւուղ թագաւորին նայեցէք և տեսէք անոր ու Դաւիթ թագաւորին տար-

քերութիւնը: Դաւիթ Սաւուղի չափ և աւելի իսկ վար ինկաւ — աւելի մեծ բարձրութենէ մը ինկաւ — բայց ի՞նչ էր երկուքին տարբերութիւնը: Դաւիթ առ Աստուած դարձաւ ու իր մեղքը խոստովանելով թողութիւն ստացաւ: Իսկ Սաւուղ: Չապաշխարեց, և Աստուած չէր կրնար զայն փրկել մինչեւ ապաշխարէր: Սուրբ Գիրքին մէկ ծայրէն մինչև միւսը պիտի գտնէք թէ ուր մարդիկ ապաշխարեցին, Աստուած անոնց թողութիւն տուաւ: Նայեցէք մաքսաւորին որ աղօթել գնաց: Իր մեղաց մեծութիւնն զգալով չկրցաւ վեր երկինք նայիլ: Միայն կրցաւ իր կուրծքը ձեռնել և աղաղակել, «Աստուած, ներէ ինձի մեղաւորիս»: Հոգ կար դարձ առ Աստուած — ապաշխարութիւն, և մարդը տուն գնաց թողութիւն գտած: Նայեցէք անառակին: Հայրը չէր կրնար անոր ներել, մինչ օտար երկրի մէջ գրամ կը վառնէր զեղխութեամբ: Բայց երբ տուն դարձաւ ապաշխարելով, ի՞նչ չուտով ներեց հայրը — ի՞նչ չուտով եկաւ ողջունել զայն ներման խօսքով: Անօգուտ պիտի ըլլար որդւոյն ներել, մինչ օտար երկրի մէջ կը գրտնուէր անապաշխար: Պիտի արհամարհէր հայրական ամէն չնոր՝ ու բարիք: Այս է մեղաւորին դիրքն առ Աստուած: Չկրնար թողութիւն և օրհնութիւն ստանալ մինչև Աստուծոյ դայ՝ բոլոր իր մեղքերէն ապաշխարելով և օրհնութիւն հայցելով:

Սբ. Գրոց մէջ կը կարդանք թէ Աստուած մեզի հետ այնպէս կը վարուի, ինչպէս հայր մը իր որդւոյն հետ: Հայրեր ու մայրեր, որ զաւակ ունիք, ենթադրութիւն մը ընեմ ձեր միտքը լուսաբանելու համար: Ըսենք թէ, մինչ դուք կը կարդաք զայս, ձեր որդին երթայ և ձեր անձնական արկղը բանալով 10 ոսկի գողնայ: Ի՞նչ կ'ընէք: Կը հարցնէք անոր, «Դրամն առի՞ր», և կը պատասխանէ, «Այո, հայր, առիւ» եթէ տեսնէք

թէ ոնէ ցաւ չյայտնէր, չէք ներել կարծեմ: Կ'ուզէք անոր խիղճը շարժել: Գիտէք թէ պիտի փնասուի, եթէ անոր ներէք առանց իր յանցանքը խոստովանելուն: Ենթադրենք թէ ձեզի պատասխանէ, «Այո, գողցայ, բայց չեմ կարծեր թէ յանցանք է այս»: Մայրը չկրնար ներել անոր, հայրը չկրնար ներել անոր, եթէ ան չգղցայ իր յանցաւորութիւնը և ներում չխնդրէ: Այս է մեղաւորին կացութիւնը Աստուծոյ հանդէպ: Մեղաւորն Աստուծոյ դէմ դարձած է, անոր հրամանները կտրած է, անոր օրէնքները ոտնակոխ ըրած է, և մեղքերն իր վրայ կը կախուին ու հոն պիտի մնան մինչև ցոյց տայ ապաշխարութեան նշան: Սա կայն այն բոլորին երբ մեղաւորն զգայ իր անօրէնութիւնը և Աստուծոյ դայ, թողութիւն կ'ստանայ և անոր անօրէնութիւնը կը ջնջուի: Անցեալ օր մարդ մը ըսաւ ինձի, «Մեղքս է որ զիս հեռու կը պահէ Քրիստոսէ»: «Ոչ, կամքդ է», պատասխանեցի: Կամքն է որ իբրեւ պատ կը կանգնի մեղաւորին ու թողութեան միջև: Քրիստոս կը ջնջէ բոլոր ձեր անօրէնութիւնները, եթէ միայն ուզէք: Մարդիկ այնքան հպարտ են որ չեն ուզեր ճանչնալ ու խոստովանիլ իրենց մեղքը Աստուծոյ առջև: Միթէ չտեսա՞նք թէ չէք կրնար ձեր որդւոյն ներել, եթէ չապաշխարէ: Ի՞նչպէս պիտի Աստուած ներէ մեղաւորին, եթէ ան չապաշխարէ: Եթէ իր թագաւորութեան մէջ ընդունէր անապաշխար մեղաւոր մը, քսանըջորս ժամէն պատերազմ կ'ըլլար երկնից մէջ: Չէք կրնար ապրիլ տան մը մէջ, ուր տղայ մը կը գողնայ ամէն ինչ որ գտնէ: Պիտի ստիպուիք զայն վանել տունէն: Նայեցէք Դաւիթ թագաւորին ու անոր Աբիսողոմ որդւոյն: Աբիսողոմ վտարուելէ ետեւ իր բարեկամներուն միջնորդել կու տայ իր հօր մօտ, որպէս զի զինք ետ կանչէ երուսաղէմ: Անոնք կը յաջո-

դին ետ բերել տալ: Բայց մէկը լուր տուաւ թագաւորին թէ զղջացած չէ: Հայրն ալ չուզեց տեսնել զայն: Ինչ որ ժամանակ Երուսաղէմ մնալէ ետեւ, ամէն ջանք ընելով որ դիրք ու շնորհ գտնէ զարձեալ առանց ապաշխարելու, իր Յովաք բարեկամը զրկեց թագաւորին և ըսել տուաւ անոր, «Քննէ զիս և, եթէ անօրէնութիւն չգտնես իմ վրաս, ընդունէ զիս»: Ներուեցաւ անոր, բայց ամէնէն յիմար բանը զոր Դաւիթ ըրաւ՝ այդ ներուստն էր: Արդիւնքն ի՞նչ եղաւ: Այդ որդին գահէն փախցուց հայրը: Նոյն բանը պիտի ընէր մեղաւորը, եթէ երկինք մտնէր անապաշխար: Աթոռէն պիտի վըտարէր զԱստուած, պիտի առնէր անոր թագը: Անապաշխար ոչ մէկ մեղաւոր կրնայ երկնից արքայութիւնը երթալ:

Ոմանք կ'ըսեն, «Ես Աստուծոյ ողորմութեան կը հաւատամ, չեմ կարծեր թէ Աստուած կը թողու որ մեղաւոր մը կորսուի: Ամէն ոք երկինք պիտի երթայ»: Նախաջրհեղեղեաններուն նայեցէք: Կը կարծէ՞ք թէ Աստուած առաւ երկինք տարաւ բոլոր այն մեղաւորները, բոլոր այն այրերն ու կիները որ իրենց չարութեան համար արժանի չէին երկրի վրայ բնակելու, և թողուց որ միակ արդար մարդն անցնի ջրհեղեղին մէջէն: Կը կարծէ՞ք թէ այսպիսի բան կ'ընէր ան, և սակայն չատեր կը հաւատան թէ ամէն ոք երկինք պիտի երթայ: Պիտի գայ այն օրը, երբ պիտի արթննաք ու գիտնաք թէ խաբուած էք Սատանայէն: Անապաշխար ոչ մէկ մեղաւոր պիտի մտնէ երկինք: Ոչ մէկ մեղաւոր, այո, եթէ իր մեղքը չթողու: Աստուծոյ օրէնքը չատ պարզ է այս մասին: Սբ. Գիորքը կ'ըսէ, «Եթէ չապաշխարէք»: Երբ այսքան պարզ է խնդիրը, ինչո՞ւ մարդիկ կը ծալեն իրենց թեւերը և կ'ըսեն, «Աստուած զիս երկինք պիտի առնէ կերպով մը»: Ըսենք թէ նոր

կուսակալ մը պաշտօնի ձեռնարկելու պահուն բաղմամբ իւր ոճրագործներ տեսնէ բանտին մէջ և ըսէ, «Ես կը խղճամ այս բանտարկեալներուն, պէտք չէ որ այլեւս բանտի մէջ մնան»: Ըսենք թէ սպանութիւններ գործուին և ինք ըսէ, «Ես փափկասիրտ եմ, չեմ կրնար այս մարդիկը պատժել», և դռները բանայ ու արձակէ զանոնք: Ո՞րքան ժամանակ պաշտօնի վրայ կը մնայ: Բուն անոնք որ իրենց յոյսն Աստուծոյ ողորմութեան վրայ դրած են՝ պիտի գան առաջ և իրենց ձայնը բարձրացնեն այդ կառավարչին դէմ: Պիտի ըսեն, «Պէտք է պատժել այս մարդասպանները, ապա թէ ոչ՝ պիտի վտանգուի ընկերութիւնը, անապահով պիտի ըլլայ կեանքը»: Եւ սակայն Աստուծոյ ողորմութեան կը յուսան, ապաշխարեն թէ ոչ: Սիրելիներս, մի խաբուիր, Սատանային թակարդն է այդ: Աստուծոյ խօսքը ճշմարիտ է, և այն կ'ըսէ, «Եթէ չապաշխարէք», յուսոյ նշոյլ չկայ: Աստուծոյ Հոգին բանայ ձեր աչքերը և ձեզի ցուցնէ ճշմարտութիւնը: «Ամբարիշտը իր ճամբայէն և անօրէն մարդը իր խորհուրդներէն հրաժարի»:

Ապաշխարութիւնը երկիւղ չէ: Շատեր կ'ըսեն թէ ես կրօնի սարսափները չեմ քարոզեր: Այո, ես չեմ ուզեր վախցնելով մարդ զրկել Աստուծոյ թագաւորութիւնը: Եթէ քանի մը հոգի զրկէի այդ կերպով, չուտով դուրս պիտի գային անոնք: Եթէ ուզէի վախով մարդ զրկել երկինք, դժոխքի սարսափները պիտի բռնէի անոնց երկինք, դժոխքի սարսափները պիտի բռնէի անոնց գլխուն վերեւ ու ըսէի, «Մտէք»: Բայց մարդիկ չափաւ կերպ չէ այդ. երկնից մէջ ծառայ չկայ: Ամէնն ալ որդի են և պէտք է կամաւ ընդունին փրկութիւնը: Սարսափը դեռ ոչ զոք բերած է երկինք: Կոհակներու վրայ տատանող նաւու մը նայեցէք, որու նաւորդները կը կարծեն թէ պիտի ընկղմին ու մեռնին: Կը ծնրադրեն անոնք և դուք կը կարծէք որ ամէնն

ալ դարձի եկան։ Ոչ, չեկան։ Միայն ահաբեկեցան։ Ապաշխարութիւն չկայ հոն, և երբ փոթորիկն անցնի և ցամաք ելլեն, նոյն մարդիկն են դարձեալ։ Կ'անցնի անոնց բոլոր սարսափը, կը մոռնան զայն և իրենց հին ունակութիւններուն կը վերադառնան։ Ո՛րքան մարդիկ հիւանդութեան անկողնի մէջ մահուան սարսափներու մերձեցումը տեսնելով որոշեցին նոր կեանք վարել, եթէ միայն առողջանան, բայց առողջանալէ ետեւ մոռցան բոլոր իրենց որոշումները։ Անոնցը սարսափ է միայն։ Մեր ուղածն այդ չէ։ Վախն ուրիշ է, ապաշխարութիւնն ուրիշ։ Ճշմարիտ ապաշխարութիւնն այն է, ուր Սբ. Հոգին մեղաւորներու կը ցուցնէ իրենց մեղքը։ Այս է աւղուածը։ Սբ. Հոգին անապաշխար ամէն ընթերցողի ցուցնէ հիմա թէ անյոյս է անոր վիճակը, եթէ հապաշխարէ։

Եթէ Աստուած Ադամը եղեմէ վտարեց մէկ մեղքի պատճառով, ի՞նչպէս կրնաք յուսալ երկնային դրախտը երթալ բերաւոր մեղքով։ Կրնամ երեւակայել մէկը որ ըսէ թէ բան մը չունի, որու համար ապաշխարէ։ Եթէ այդ Փարիսեցիներէն մէկը կայ ընթերցողներու մէջ, կ'ըսեմ անոր թէ այս տետրակն անօգուտ է անոր։ Երանի թէ մէկը գար ինծի և ըսէր, «Մեղք չունիմ ես»։ Եթէ ես այդպիսիներէ մին ըլլայի, բնաւ եկեղեցի չէի գար։ Սակայն կրնա՞ք գտնել կը կարծէք այդպիսի մէկը ամբողջ ձեր քաղաքին մէջ։ Քսան տարիէ ի վեր օր չանցնիր զլիսիս վրայէն, որ գիշերը ես չզգամ թէ ապաշխարելու մեղք մը ունիմ։ Մարդու անկարելի է ապրիլ առանց մեղանչելու։ Այնչափ բաներ կան մարդոց սիրտն ու սէրը Աստուծոյ հեռացող։ Ինծի կու գայ թէ ամէն ժամանակ ապաշխարելու եմ։ Ընթերցողներու մէջ կա՞յ մէկը, որ կրնայ անկեղծօրէն ըսել, «Ես չունիմ մեղք մը որու

համար թողութիւն խնդրել հարկ ըլլայ։ Ապաշխարելու բան մը չունիմ»։ Ոմանք կարծես կը խորհին թէ Աստուած տասը տարեւոր օրէնք ունի Տասնաբանեայի իւրաքանչիւր պատուէրին փոխարէն։ Սակայն եթէ միայն մէկը կոտրէք, ամէնն ալ կոտրած կ'ըլլաք։ Եթէ մարդ մը տասը ոսկի գողնայ, ուրիշ մը 1,000, մին նոյնչափ գող է որչափ միւսը։ Մարդ մը որ մէկ պատուիրան կոտրած է՝ նոյնչափ յանցաւոր է որչափ տասը պատուիրան կոտրողը։ Եթէ մէկը չզգար զայս և Աստուծոյ չգար ապաշխարելով ու երեսը մեղքէն առ Աստուած դարձնելով, յոյսի նշոյլ չկայ անոր համար։ Օր մը մէկը ըսաւ թէ ինք դարձի եկած է։ Բարեկամ մը հարցուց թէ ապաշխարե՞ց։ «Ոչ», պատասխանեց, «բնաւ ինքզինքս չեմ նեղեր այդպիսի խորհուրդներով»։ Սիրելիներ, երբ մէկը դարձի կու գայ, ասկէ աւելի խոր ըլլալու է գործը։ Մարդն ապաշխարելու և ջանալու է քաւել իր ըրածները։ Եթէ մէկուն հետ կռուի մէջ է, երթալու և հաշտուելու է իր թշնամիին հետ։ Եթէ ոչ՝ իր դարձը Սատանայի գործն է։ Երբ մարդ Աստուծոյ կը դառնայ, նոր ստեղծուած — նոր մարդ մը կ'ըլլայ և իր շարժառիթները միշտ սէրէ կ'առաջնորդուին։ Կը սիրէ իր թշնամիները և կը ջանայ հատուցանել բոլոր անիրաւութիւնը դոր ըրած է։ Դարձի տուցանել բոլոր անիրաւութիւնը դոր ըրած է։ Դարձի ճշմարիտ նշան է այս։ Եթէ այս նշանը չերեւիր, անոր դարձը զլուխէն սիրտը հասած չէ բնաւ։ Պէտք է որ Հոգիէն ծնանինք, պէտք է որ սիրտերը վերածնին, վերստին ծնանին։ Երբ մէկն ապաշխարէ ու երկնից Աստուծոյ դառնայ, գործը խոր ու կատարեալ կ'ըլլայ։ Կը յուսամ թէ ամէն ընթերցող պիտի բմբռնէ ճշմարիտ ապաշխարութեան անհրաժեշտութիւնը, երբ Աստուծոյ դիմէ օրհնութեան համար։ Կը մաղթեմ որ Հոգին չարժէ ձեզ այդ օրհնութիւնը խնդրել։

Պիտի երեւակայեմ թէ ձեզմէ մէկը կը հարցնէ , «Ի՞նչպէս պիտի ապաշխարեմ» Բարեկամներ , այս աշխարհի վրայ երկու կուսակցութիւն կայ միայն : Անոնք որ Քրիստոսի կողմն են , անոնք որ անոր հակառակ են : Եւ Քրիստոսի կողմն անցնիլ կը նշանակէ հինէն բաժնուելով նոր կուսակցութեան միանալ : Գիտէ՞ք թէ հին կուսակցութիւնը չար է և նորը բարի , և սակայն չէ՞ք փոխեր ձեր դիրքը : Եթէ տեղ մը երթալու համար սխալ շողեհաւ կամ շողեկառք նստիք , և բարեկամ մը ձեզ համոզէ թէ սխալ ճամբու կը հետեւիք , չէ՞ք փոխեր ձեր նաւը կամ կառքը : Նմանապէս եթէ չփոխէք ձեր դիրքը հինէն նոր կուսակցութեան միանալով , չէ՞ք կրնար երկինք երթալ : Ուրեմն , եթէ չէ՞ք ապաշխարած , ապաշխարեցէ՞ք իսկոյն :

Անապաշխար մարդուն երեսն Աստուծոյ անդին դարձած է : Այն վայրկեանին որ անոր դէմքն Աստուծոյ կողմը դառնայ , խաղաղութիւն և ուրախութիւն կ'ըլլայ : Շատեր կան որ ուրախութիւն , խաղաղութիւն կը փնտռեն : Բարեկամներ , եթէ դուք ալ կը փնտռէք , Աստուծոյ դարձէ՞ք . այդ կը բաւէ , և կը գտնէք : Այլևս պէտք չէ՞ք ունենար փնտռելու , միայն եկէ՞ք և կ'ստանաք : Երբ պզտիկ տղայ էի , կը յիշեմ թէ կը ջանայի իմ չուքս բռնել : Չեմ գիտեր թէ դուք ալ այս յիմարութիւնն ունեցա՞՞՞ք : Բայց ես կը յիշեմ թէ չուքիս ետեւէն կը վազէի և կը ջանայի անկէ առաջ անցնիլ : Չէի հասկնար թէ ինչո՞ւ չուքը միշտ ինծոյ առաջ կ'անցնէր : Անգամ մը կը վազէի երեսո արեւին դէմ դարձած : Ետիս նայելով տեսայ թէ չուքս ետեւէս կու գար բոլոր ճամբան : Նոյնպէս երբ Արդարութեան Արեւուն կը դարձնէք ձեր երեսը , խաղաղութիւն և ուրախութիւն ձեզի հետ կ'երթան , իսկ այն մարդիկը որ արեւուն ետին կ'անցնին՝ միշտ խաւարին մէջ կը մնան :

Աստուծոյ լոյսին դարձէ՞ք և ցոլքը ձեր սրտին մէջ պիտի ըլլայ : Մի ըսէ՞ք թէ Աստուած չներեր ձեզի : Ձեր կամքն է միայն որ թողութիւն ընդունելու արգելք կ'ըլլայ ձեզի :

Քոյրս պատմեց ինծի թէ օր մը իր որդին չար բան մը ըսաւ և հայրը սա պատուէրը տուաւ որդւոյն . «Գնա , ներում խնդրէ մայրէդ» : «Չեմ երթար ,» պատասխանեց որդին : «Եթէ չերթաս ներում խնդրել մայրէդ , քեզ կը պառկեցնեմ» : Առաւօտ էր և դեռ գործի չէր դացած հայրը : Որդին չկարծեց թէ այդ սպառնալիքը պիտի գործադրուէր : Նորէն «Ո՛հ ,» պատասխանեց : Հանեցին անոր հագուստը և պառկեցուցին անկողնի մէջ : Հայրը կէսօրին տուն եկաւ յուսալով տան շուրջ տեսնել տղան խաղով զբաղած : Բայց չտեսաւ և հարցուց իր կնոջ թէ ո՞ւր է : «Անկողնին է տակաւին» : Գնաց սենեակ և անկողնին քով նստելով ըսաւ , «Ձաւակ , կ'ուզեմ որ ներում խնդրես մայրէդ» : «Ո՛հ ,» պատասխանեց որդին դարձեալ : Հայրն յորդորեց , աղաչեց , բայց անօգուտ : Գնաց իր գործին , այս անգամ վստահ թէ երեկոյին իր վերադարձին ամէն բան լինցած պիտի գտնէ : Երեկոյին սակայն դարձեալ անկողնին մէջ գտաւ տղան : Օրն ի բուն հոն մնացած էր : Գնաց անոր քով և փորձեց ներում խնդրել տալ : Ի դուր : Մայրը գնաց և փորձեց : Դարձեալ ի դուր : Հայր և մայր չքնացան գիշերը , ամէն վայրկեան սպասելով որ իրենց պզտիկ տղան պիտի բազխէ իրենց դուռը : Կ'ուզէին ներել անոր : Քոյրս ինծի ըսաւ թէ կարծես մահ պատահած էր տան մէջ : Այսպիսի գիշեր անցուցած չէր բնաւ : Առաւօտուն գնաց անոր և ըսաւ , «Ձաւակ , հիմա ներում պիտի խնդրես» : Սակայն տղան պատին դարձուց երեսը և չուզեց խօսիլ : Կէս օրին հայրը եկաւ , և տղան նոյնքան յամառ մնաց : Կը թուէր թէ տղան պիտի յաղ-

Թանակէր: Տղուն համար աղէկ եղաւ որ տեղի չտուին անոր յամառութեան առջեւ: Մեղի համար ալ աւելի աղէկ է Աստուծոյ հնազանդիլ քան մեր կամքն ընել: Մեր ճամբան կործանման կը տանի մեզ, Աստուծոյ ճամբան՝ յաւիտեանական կեանքի: Հայրը գործի գնաց, և քոյրս իրիկուան մօտ որդւոյն քով երթալով սկսաւ խօսիլ անոր և բացատրել և յետոյ վերջապէս ըսաւ, «Հիմա, զաւակս, 'Մայր,' ըսէ:» «Մայր,» ըսաւ տղան: «'Նե' ըսէ հիմա:» «Նե:» «Րէ:» «Րէ:» ըսաւ տղան: «Ինծի:» «Ինծի,» կրկնեց տղան և ցատկեց ելաւ անկողնէն, «Ըսի՛,» պոռալով: «տար զիս հայրիս քով, որպէս զի անոր ալ ըսեմ:» Ով մեղաւոր, Աստուծոյ գնա և թողութիւն խնդրէ: Այդ է ապաշխարութիւնը: Կոտրած սրտով երթալ և երկնից Թագաւորէն թողութիւն խնդրել: Մի ըսէք թէ չէք կրնար: Սուտ խօսք է այդ: Ձեր յամառ կամքը, ձեր յամառ սիրտն է բուն արգելքը:

Հիմա, ով ընթերցող, Աստուծոյ հետ հաշտուելու դիրքի մէջ էք: Այս հաշտութիւնը չաբաթ մը, օր մը, ժամ մը յետաձգելու դիրքի մէջ չէք: Աստուած ձեզի կ'ըսէ, Հիմա: Գեղեցիկ չոգեհաւ մը խութերու մէջէ կը նստէ: Նաւապետը չգիտեր թէ քանի մը բոպէէն խութի պիտի զարնուի և հարկւրաւոր նաւորդներ ջրային գերեզման մը պիտի ունենան: Եթէ գիտնար, խսկոյն զանգակ մը կը զարնէր և նաւուն ուղղութիւնը կը փոխուէր անվտանգ: Նաւը կը զարնուի վերջապէս: Հիմա գիտէ նաւապետը, բայց շատ ուշ է: Իսկ դուք ժամանակ ունիք: Հինգ վայրկեանի մէջ, ո՛վ գիտէ, կըրնաք յաւիտեանականութիւն փոխադրուիլ: Աստուած մշուշ մը կը կախէ մեր աչքերուն վրայ որ չտեսնենք մեզի ուղղուած հրաւէրը: Եւ ահա կը կանչէ. «օն, ամէն ոք ապաշխարէ, և բոլոր ձեր մեղքերը պիտի ներուին: Տէրոջ անունով կը խնդրեմ որ հիմա Աստուծոյ դառնաք:

ՔՐԻՍՏՈՍ ԻՆՁ Է ՄԵԶԻ

Այսօր պիտի գրեմ Քրիստոսի վրայ, և եթէ կարգալէ ետեւ ինչ որ գրեմ՝ ըսէք թէ Քրիստոս աշնպէս չէ, ինչպէս ես կը փորձեմ ներկայացնել զինք, յանցանքը ձերը պիտի ըլլայ և ոչ ուրիշի մը, վասն զի ան հազարապատիկ աւելի է քան ինչ որ ես ձեզի կը ներկայացնեմ: Մարդ չկրնար քանի մը բոպէի մէջ պատմել թէ ի՛նչ է Քրիստոս, չկրնար յայտնել թէ ի՛նչ է Քրիստոս մեզի: Անդամ մը ես այս նիւթին վրայ խօսեցայ Հիւսիսային Անգղիոյ մէջ և զգացի թէ բաւական բան չկրցայ ըսել: Տուն դառնալու պահուն, ինծի ընկերացող Սկովտացիին ըսի ցաւելով թէ նիւթիս կէսը միայն չօչափած էի: Մարդը պատասխանեց, «Ձեիք ակնկալեր անշուշտ մէկ ժամու մէջ ամէն բան յայտնել Քրիստոսի վրայ: Յաւիտեանականութիւն մը պէտք է ատոր համար:» Կարծեցի թէ կարելի էր, բայց անկարելի է, բարեկամներ: Ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ Դուկ. Բ. 11 համարին վրայ. «Վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ, որ Օծեալ Տէր է:» Ահա թէ ի՛նչ է Քրիստոս ամէն հոգիի համար որ այս աշխարհը կու գայ: Աստուած աշխարհի կու տայ զայն: «Ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ:» Աստուած տուաւ զայն որպէս զի մեր մեղքերէն ազատէ մեզ: Ահա նպատակը որու համար եկաւ Քրիստոս աշխարհ: Զինք ստանալու համար նախ տեսնելու ենք զայն ի Գողգոթա իբրեւ մեր Յիսուսը, մեզ Սրբողը, Սրբացնողը և Փրկողը: Նախ Գողգոթայէ անցնելու ենք, որպէս զի տեսնենք զինք իբրեւ մեր Փրկիչը, եւ կ'ուզէ որ հոն գաք: Ինք

Փրկիչը, ոչ միայն կը հանէ մեզ դժոխքի անդունդէն, այլ և կ'ազատէ մեզ մեղքէն: Շատեր սխալ գաղափար ունին Քրիստոսի վրայ: Կը կարծեն թէ միայն կ'ազատէ մեզ դժոխքէն, բայց օրէ օր ալ կը պահէ մեզ մեղքէ: Աստուած մեզմէ աւելի լաւ գիտէր թէ աշխարհ ի՛նչ բանի կը կարօտի: Ուստի մեզի Քրիստոսը տուաւ, ոչ միայն որպէս զի մեզ մահէ ազատէ, այլ և մեզ մեղքէ ազատէ: Ոչ միայն Փրկիչ է, այլ և ազատարար: Անգամ մը հարցուցի մարդու մը թէ ինչո՞ւ այնքան կը խորհի այսինչին վրայ: Դիտեցի թէ ամէն ատեն արեւը ցունքով կը յիշէր զայն: «Ախ, պատուելի, այդ մարդը զիս ազատեց,» պատասխանեց ինծի: Եւ խոստովանեցաւ թէ նեղը մնալով օտարի դրամը գործածած էր՝ քանի մը չաքածէն հատուցանելու յուսով: Սաւկայն չէր կրցած և պատիւը կորսնցնելու և կործանելու վտանգին մէջ իյնալով գացած, աղաչած էր այդ մարդուն որ փոխատուութիւն մը ընէ իրեն: Մարդն ըրած էր փոխատուութիւնը և ինք վճարած էր պարտքը: «Հիմա պատրաստ եմ իմ կեանքս տալ անոր համար,» ըսաւ: «Ան ազատեց զիս» երախտագիտութենէն պատրաստ էր իր կեանքը տալ անոր համար: Երբ հասկնանք թէ ի՛նչ ըրաւ Քրիստոս մեզի համար, կը յօժարինք մեր կեանքը տալ — ամէն բան զոհել անոր համար:

Փրկութիւնը ազատարարութիւն չէ միայն, այլ գնել, ծախու առնել: Օրէնքին անէծքին տակ են Ադամայ բոլոր որդիները: «Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն» (Գաղ. Գ. 13): Ազատեց մեզ արդարութեան դատովճոէն: «Ծախու առաւ իր արիւնով» Իրեն կը պատկանինք: Օր մը քարոզել գացի մօտակայ գիւղ մը: Եղբայրս ինծի հետ էր: Մեր առջևէն գացող երիտասարդ մը տեսնելով ըսի եղբօրս. «Ո՞վ է ան» «Կը տես»

«Նե՞ս,» սա ազարակը, սա զեզեցիկ չէնքերը, սա բոլոր արտերը և արօտը: Անորն են ամէնը: Հայրը խման էր և վատնեց իր դրամը, պարտքի մէջ թաղեց իր տունը և մեռաւ: Մայրն ստիպուեցաւ աղքատանոց ապաստանիլ: Այդ երիտասարդը պանդխտացաւ, դրամ չահեցաւ և վերադառնալով ծախու առաւ ազարակը, հանեց մայրն աղքատանոցէն և հիմա ազնուականներէն մին է:» Այս է ինչ որ Աստուած կ'ընէ մեզի համար: Ազամ մեզ շատ աժան ծախեց և Քրիստոս կու գայ, կը գնէ մեզ — ձրիապէս: Շատեր Գողգոթա կ'երթան և կը հաւատան թէ Քրիստոս իրենց ազատիչն է, բայց կը մոռնան թէ ան եկաւ մեզ ազատել ամէն փորձութենէ, ամէն ախորժակէ, ամէն ցանկութենէ: Երբ Աստուած Խարայէլացիները արեան ետին դրաւ Գեոմի մէջ, անոնք ապահով եղան: Երբ անոնք Կարմիր Մով եկան և լսեցին թէ Եգիպտոսի թագաւորն իր մեծ բանակով, ձիաւորներով ու կառքերով իրենց վրայ կու գայ փութոյ պնդութեամբ, երկնից Աստուածն իր զօրութիւնն յայտնեց իբրեւ ազատարար: Մովսէսի ըսաւ, «Երկնցուր գաւազանդ,» և իսկոյն բացուեցաւ ծովը, և ընտրեալ ժողովուրդն ապահով անցաւ միւս կողմը: Աստուած ազատարար է բոլոր իր զաւակներուն, ի՛նչ ալ ըլլան անոնք: Մեծ բժիշկ է ամէնուս և կ'ազատէ մեզ բոլոր մեր դժուարութիւններէն:

Մարկ. Ե. գլխուն մէջ կը տեսնենք զինք իբրեւ ազատարար: Չեմ կարծեր որ Աստուած հոն գտնուածներէն աւելի դժուար գործ գտաւ ուէ տեղ: Հիմա հիւանդանոցներ կան անբուժելիներու համար, և եթէ այն ժամանակ ալ կենային, հոն պիտի դրուէին յիշուած մարդիկը: Նախնայինք անոր որ գերեզմաններու մէջ կը բնակէր: Ջանացին ընտելացնել զայն, բայց կը խղէր չլթաները, ինչպէս Սամիսոն կը խորտակէր սիւները: Ջանացին

կապել զայն, հագուեցնել զայն, բայց ծուէն ծուէն կը պատռէր հանդերձները: Իր վայրի բարքով ահ ու սարսափ կ'ազդէր ամէնուն: Տղայք կը վախնային իրմէ և գիշերային անոր աղաղակները լսող կիներ ու այրեր կը սոսկային անոր մօտենալ: Խաղալիկ էր դեւերուն: Սակայն Քրիստոս եկաւ երկրին այդ կողմը: Տեսէք ի՞նչ պէս փորձեցին չլքայել, կապել, ընտելացնել զայն, բայց ի դուրս Քրիստոս եկաւ և մէկ խօսքով աղատեց մարդը: Իսկ անոր երկրացիները գէպքը լսելով դուրս թափեցան, բայց ոչ՝ տեսնելու համար թէ ի՞նչ ըրաւ Քրիստոս, այլ՝ իրենց խողերը վնասելու համար: Այս քաղաքին մէջ ալ շատեր աւելի յարգ կ'ընծայեն խողերուն քան հոգիներու փրկութեան: Թող խողի միսը սղէ կամ աժաննայ, տեսէք թէ ի՞նչ իրարանցում կ'ըլլայ: Բայց եթէ հոգիներ ըլլան փրկելի, ոչ ոք կը չարժի իր տեղէն: Ելան նայիլ խողերը և ահա գտան թէ վայրի մարդը հագուած նստած է Քրիստոսի ոտքը և զգաստ է բոլորովին: Երբ մարդը տեսաւ թէ աղատուած է ինք, ուղեց Քրիստոսի հետ երթալ: Երախտագիտութիւն էր այդ: Քրիստոս փրկած, աղատած էր զայն, աղատած՝ թշնամիին ձեռքէն: Աղաղակեց ան, «Թող որ քեզի հետեւիմ ամբողջ աշխարհի մէջ. ուր որ երթաս, հոն պիտի գամ»: Սակայն Տէրն ըսաւ, «Գնաքու տունդ քու ընտանիքիդ, ու պատմէ անոնց ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ»: Մարդը տուն գնաց: Կ'ուզէի ես հոն գտնուիլ երբ ժամանեց ան: Կրնամ երեւակայել թէ տղայք ի՞նչ եղան և ըսին՝ զայն տեսնելով «Հայրը կու գայ, դուր գոցեցէք», ըսին՝ անոնք և մայրն աղաղակեց, «Վազեցէք, տղաք, գոցեցէք պատուհանները և զրէք դրան նիւթերը»: Հաւանօրէն շատ անգամներ տուն եկած և ծեծած էր ընտանիքը, կոտրած էր աթոռներն ու սեղանները, փողոց փախուցած էր կիներ և սոսկացու-

ցած՝ բոլոր զրացիները: Իսկ հիմա փողոցն ի վար կու գայ, կու գայ մինչեւ իր տունը և մեղմով կը զարնէ դուռը: Ձայն մը չէք լսեր մինչ կ'սպասէ հոն: Վերջապէս կը տեսնէ կիներ պատուհանն ելած և Մարիամ՝ կը կանչէ: «Վա՛յ», կ'ըսէ կիներ, «կը խօսի ձիւտ այնպէս ինչպէս կը խօսէր երբ ամուսնացայ իր հետ: Արդեօք առողջացա՞ծ է»: Ուստի դուրս կը նայի և կ'ըսէ, «Յովսէփ, դո՞ւն ես»: Այո, Մարիամ, կը պատասխանէ մարդը, «Ես եմ, մի վախնար այլեւս. աղէկցայ»: Կը տեսնեմ այդ մայրը, կը տեսնեմ թէ ի՞նչ պէս կը քաշէ կը հանէ դրան նիւթերը, և կը նայի անոր: Առաջին ակնարկը բաւական է, կը նետուի անոր թեւերուն մէջ և կը փաթթուի վզին: Ներս կ'առնէ և հարկւրաւոր հարցում կ'ուզէ թէ ի՞նչպէս եղաւ ամբողջ գործը: «Էհ, աթոռ մը առ, և ես քեզի պատմեմ ամբողջ զեւրթիւնը»: Տղայք կ'զուշանան և ահաբեկ կը թուին: Ինք կ'սկսի, «Ես հոն էի, գերեզմաններուն մէջ, ինչպէս գիտէք, և քարերով կը ձեղքըտէի մարմինս ու մերկ կը վազվզէի, և ահա Յիսուս Նազովրեցիին անցաւ այն կողմէն: Մարիամ, երբեք լսա՞ծ ես անոր վրայ: Ամէնէն սքանչելի մարդն է ան: Ես անոր նմանը չեմ տեսած: Վաղեց եկաւ ու բոլոր դեւերուն հրամայեց որ ինծմէ ելլեն ու երթան: Անոնք ելան գացին: Բուժուելն ետեւ ուղեցի անոր ետեւէն երթալ, սակայն ինք պատուիրեց որ տուն գամ ու քեզի պատմեմ ամէն բան»: Տղայք հետզհետէ անոր շուրջ հաւաքուեցան և մեծերը վաղեցիկ իրենց խաղընկերներուն պատմել թէ Յիսուս ի՞նչ զարմանալի բաներ ըրաւ իրենց հօր: Ոհ, սիրելիներ, ամենակարող աղատարար մը ունինք. մի հոգ ընէք, ի՞նչ տառապանք ալ ունենաք: Ան կ'աղատէ ձեզ: Աստուծոյ Որդին, որ այն դեւերն հանեց, կարող է ձեզ աղատել ձեզ պաշարող մեղքէն: Անցեալ օր,

նութիւնը կը խնդրեն: Կ'երեւակայեմ մէկը, որ կ'ըսէ, ես չատ աւելի գէշ եմ քան ուրիշ մէկը զոր յիշեցիր: Բացարձակապէս անողջաչ և անտարբեր եմ ամէն բանի որ մաքուր ու սուրը է: Քարոզ քարոզի ետեւէ կը լսեմ, բայց բնաւ չեմ անդուիր: Մեռած եմ ես: Լաւ, ճիշտ հոս կը գտնենք մեռեալի մը պատմութիւն: Երբ Յիսուս Յայրոսի տունը եկաւ, ըսին թէ ուշ մնացած էր: Դուք ու ես ուշ մնացինք, բայց Քրիստոս ուշ չմնար բնաւ: Մոռցան թէ ան յարութիւն ու կեանք է: Երբ լացող կիներուն մէջէն անցնելով մեռեալին սենեակը մտաւ Պետրոսի ու Յովհաննէսի հետ, մեռեալին ըսաւ լոկ, «Աղջիկ, քեզի կ'ըսեմ, ելի՛ր,» և ան արթնացաւ մահուան քունէն: Եթէ ընթերցողներուս մէջ կայ մեռած հոգի մը, ան կարող է փրկել զայն: Ստեղծագործութեան ժամանակ ըսաւ, «Լայս ըլլայ,» և լոյս եղաւ: Եթէ ձեր մեռած հոգիներուն հրամայէ ապրիլ, կ'ապրին անշուշտ: Աղօթեցէք որ Աստուած իր ներկայութեան լուսով լեցնէ ձեր մեռած հոգիները: Ինք ըսաւ որբեւարիին որդւոյն, «Ով պատանի, ելի՛ր:» Այո, կարող է ինք մարդիկ յարուցանել փողոցի քարերէն: Անսահման է Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն կարողութիւնը: Մեր Փրկիչը, մեր Ազատարարը, մեր Բժիշկը, կարող է սրբութեամբ լեցնել մեռած հոգին, կենդանացնել մեռած հոգիները:

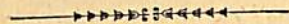
Գիտէ՞ք թէ երբ Իսրայէլացիները Կարմիր Ծովէն անցուց և անապատը տարաւ, ինք եղաւ անոնց ճանապարհը: Երբեմն սապիտի խօսքեր կը լսէք. «Եթէ Քրիստոսնայ ըլլամ, չեմ գիտեր թէ ո՞ր եկեղեցիին պիտի միանամ: Կաթոլիկ եկեղեցին կ'ըսէ թէ ինք է միակ ճշմարիտ եկեղեցին — առաքելական միակ եկեղեցին, և առանց իրեն միանալու չեմ կրնար երկինք երթալ: Մկրտականները կ'ըսեն թէ առանց ընկղմամբ մկրտուե-

լու չեմ կրնար երկինք երթալ: Եպիսկոպոսականները կ'ըսեն թէ իրենք են միակ ճշմարիտ եկեղեցին: Նոյն բանը կ'ըսեն Երիցականները, Մեթոսականները և ուրիշներ իրենց եկեղեցիներուն համար: Եւ ես չեմ գիտեր թէ անոնցմէ որո՞ւն յարելու եմ:» Փառք Աստուծոյ, այս մասին խաւարի մէջ չենք: Ինք կ'ըսէ, «Ես եմ ճամբան:» Այս օրուան ամենամեծ սխալն է այս և այն դաւանանքին, այս և այն եկեղեցիին հետեւիլ, և չատեր եկեղեցիին մօտիկ կ'ըսեն փոխանակ Աստուծոյ ձայնին մօտիկ ընելու: Կաթոլիկ եկեղեցին բնաւ հոգի մը չփրկեց, նմանապէս ուրիշ ուրիշ եկեղեցի: Աստուծոյ Որդին է աշխարհի Փրկիչը: Յիսուսի անունը կարող է իր ժողովուրդը փրկել իրենց մեղքերէն: Յիսուս իրապէս անձնական Փրկիչ է և եթէ կ'ուզէ մէկը Քրիստոսնեայ ըլլալ, թող իր աչքը այն փրկչին ուղղէ և կը փրկուի: Գիտէ՞ք թէ Իսրայէլացիներն ամօք մը ունէին իրենց առջեւէն դացող: Երբ ամօք շարժէր, իրենք ալ կը շարժէին, և երբ կանոց առնէր, իրենք ալ կանոց կ'առնէին և երբ ճամբայ ելլէր, անոր կը հետեւէին: Նմանապէս, բարեկամներ, Յիսուս է մեր ճանապարհը, և եթէ անոր հետքերուն հետեւինք, ուղիդ եկեղեցիին մէջ կ'ըլլանք: Ո՞վ կըրնար անապատին մէջ աւելի լաւ առաջնորդել ընտրեալ այն ժողովրդին քան Աստուած ամենակալ: Ան գիտէր ամէն վտանգ ու դժուարութիւններ: Երբ հաց ուղեցին, բացաւ իր ձեռքը և հաց տուաւ: Երբ ջուր ուղեցին Մովսէսի հրամայեց զարնել ժայռին, և ահա անապակ ջուր ըղխեց: Ո՞վ կըրնար անոնց աւելի լաւ առաջնորդել անապատին մէջէն, և ո՞վ կըրնար մեզ աւելի լաւ առաջնորդել գէպի երկինք քան Յիսուս: Շատեր չեն սիրեր հին ճանապարհը զոր մեր հայրերը սորվեցուցին: Երեմիայի ժամանակակիցները չէին սիրեր հին ճանապարհը, կ'ատէին զայն, ուստի եթէ անապատին տա-

ամբողջ կեանքը անոր նուիրած էր՝ մոռնալով իր Փրօ-
կիչը։ Օր մը տուն գալով մահամերձ վիճակի մէջ գտաւ
զայն։ Եւ երբ մեռաւ, ինք անիրաւ կոչեց զԱստուած։
Կը տեսնէր դրացիներ որ շրջապատուած էին իրենց
զաւակներով։ Ինչո՞ւ անոնցմէ մին կամ միւսը չառաւ,
կը խորհէր։ Հոգին համակ կ'ընդվզէր։ Թաղումէն յետոյ
երբ տուն վերադարձաւ, «Յանկարծ լսեցի կարծես
զաւակիս ձայնը որ զիս կը կանչէր», ըսաւ։ «Բայց չուտ
սթափեցայ և զգացի թէ ան բաժնուած է մեզմէ։ Անկա
կարծես անոր ոտքի ձայնն առի սանդուխին վրայ։
Բայց զիտէի թէ գերեզմանին մէջ թաղուեցաւ։ Կո-
րուստիս վրայ մտածելով՝ քիչ մնաց պիտի կորսնցնէի
խելքս։ Անկողնիս վրայ նստուեցայ և լացի դառնալէս։
Քուռն տարաւ, և տեսայ երազ մը որ տեսիլ կը թուի
ինծի։ Անբեր արտէ մը կ'անցնէի, եկայ գետի մը քով
այնքան մութ ու սարսաղղեցիկ որ պատրաստուեցայ
ետ դառնալ, և հաս միւս ափին վրայ տեսայ ամենա-
գեղեցիկ տեսարան մը։ Խորհեցայ թէ մահ և ցաւ եր-
բեք չեն կարող այն սիրտն երկիրը մտնել։ Ապա սկսայ
էակներ տեսնել, ամէնն ալ երջանիկ, և անոնց մէջ
նշմարեցի իմ պղտիկ աղջիկս։ Հրեշտակային իր ձեռքը
ինծի շարժելով գոչեց, 'Հայր, հայր, այս կողմն եկուր։'
Իր ձայնն աւելի անոյշ էր քան հոս։ Ուղեցի ջուրը
մտնել և միւս կողմն անցնիլ փորձել։ Բայց գետը չատ
խոր և հոսանքն այնքան արագ գտայ որ խորհեցայ թէ,
եթէ փորձէի, պիտի քչուէի յաւիտեան և հեռանայի
աղջիկէս։ Զանաքի նաւավար մը գտնեի որ զիս միւս
կողմը տանի, բայց չգտայ։ Գետն ի վեր և գետն ի վար
երթալով նաւ մը կամ կամուրջ մը փնտռեցի։ Աղջիկս
կը շարունակէր գոչել, 'Այս կողմն եկուր։' Յանկարծ
ձայն մը լսեցի որ կը գոռար, 'Ես եմ ձամբան ու ճըշ-
մարտութիւնը և կեանքը։ մէկը Հօրը քով չղար՝ եթէ

ոչ ինծմով։' Այս ձայնը քունէս արթնցուց զիս, և
զիտցայ թէ կանչողը Փրկիչս էր և ինծի կը ցուցնէր
ձամբան որով կրնայի սիրելի աղջկանս երթալ։ 'Հիմա
Կիրակնօրեայ դպրոցի վերատեսուչ եմ, շատեր դարձի
բերի, կինս դարձի եկաւ, և օր մը մեր զաւակը պի-
տի տեսնենք Յիսուսի շնորհիւ։»

Ընթերցողներուս մէջ չկա՞յ արդեօք հայր մը, որ
սիրելի մը ունի նոյն երկրին մէջ։ Չկա՞յ մայր մը որ
մանկիկ մը ունի հոն։ Եւ եթէ կարենայիք լսել անոնց
ձայնը, պիտի չըսէի՞ն արդեօք, «Այս կողմն եկէք։»
Ընթերցողներուս մէջ կա՞յ մէկը որ հոն ներկայացու-
ցիչ մը չունենայ։ Ոչ մէկ որդի, եթէ կարենար լսել
հանդուցեալ իր մօր ձայնը, ուրիշ բան պիտի լսէր, բայց
միայն «Այս կողմ եկուր։» Փառք Աստուծոյ, հոն է
ամէնուս երէց եղբայրը։ Հաղար ինը հարիւր տարի
անցած է անոր երթալէն ի վեր, բայց դեռ նոյնքան հա-
ւատարիմ է մեզի որքան էր, երբ հոն գնաց առաջին
անգամ։ Ընդունինք զՔրիստոս իբրեւ Փրկիչ, ազատա-
բար, բժիշկ, ճանապարհ, ճշմարտութիւն և լոյս։ Եւ
երկնից օրհնութիւնն իջնէ ամէնուս վրայ։

Ձկրցաւ քնանալ: Վերջապէս կէս գիշերին ելաւ ու
 ըսաւ, «Աբ. Դիրք մը առնեմ և գտնեմ թէ ո՛ւր
 ինքզինք կը հակասէ Քրիստոս, և այն ժամանակ պատ-
 ճառ մը կ'ունենամ»: Բացաւ Յովնաննու աւետարանը:
 Բարեկամներ, եթէ Քրիստոսը չսիրելու պատճառ կը
 վնասէք, մի գիմէք Յովնաննու: Ան երկար ժամանակ
 ճանչցաւ զայն: Ձեմ կարծեր որ կրնայ մարդ Յովնան-
 նու գիրքը կարդալ առանց Քրիստոսի դառնալու: Դանք
 անհաւատին: Կարդաց ծայրէ ծայր, և Յիսուսը չսի-
 բելու պատճառ մը չգտաւ: Ընդհակառակն զայն սիրե-
 լու շատ պատճառներ գտաւ: Կարդաց գիրքը և չլուս-
 ցած՝ ծունկի վրայ եկաւ և պզտիկ աղջկան հարցումը
 զայն դարձի բերաւ: Բարեկամներ, եթէ ձեր միտքը
 դնէք այս գիշեր չպառկիլ առանց բանաւոր պատճառ մը
 գտնելու թէ ինչո՞ւ չէք սիրեր Յիսուսը, պիտի սիրէք
 զինք: Ինչպէս քիչ մը առաջ ըսի, այս լայն, ընդար-
 ձակ աշխարհին մէջ պատճառ մը չկայ որ Յիսուսը չսի-
 բէք: Դացէք երկրի մութ անկիւնները, նոյն իսկ դժոխ-
 քը, և հարցուցէք թէ կրնա՞ն ձեզի տալ Յիսուսը
 չսիրելու պատճառ մը: Պիտի գտնէք թէ կորսուած հո-
 գինները չեն կրնար պատճառ մը տալ: Ոչ երկրի վրայ և
 ոչ դժոխքի մէջ կը գտնուի զայն չսիրելու ունէ պատ-
 ճառ: Դուք ձեզի սա հարցումն ըրէք. «Ի՞նչ բան կ'ար-
 գիլէ զիս Քրիստոսի դալէ»: «Սաւուղ, Սաւուղ, ին-
 չո՞ւ գիտ կը հալածես»: Ոհ, երանի թէ հարցումը երթայ
 մեր սիրտներուն խորերը, և չքնանաք մինչեւ կարենաք
 վեր նայիլ ու ըսել, «Քրիստոս իմ Փրկիչս է, իմ Ազա-
 տարարս է», և մինչեւ կարենաք որոշ տեսնել ձեր իրա-
 ւունքը մէկուն վրայ այն օթեւաններէն զորս պատ-
 րաստել գնաց ինք:

Երբ Սօղոսի ուղղուեցաւ այս հարցումը, «Ինչո՞ւ
 չիս կը հալածես», Յիսուս ամբողջացուց զայն՝ ըսե-

լով, «Դժուար բան է քեզի խթանի դէմ աքացել»: Եւ
 Խորհուրդը որու վրայ կ'ուզեմ ձեր ուշադրութիւնը
 գրաւել՝ այս է. «Դժուար բան է քեզի խթանի դէմ
 աքացել»: Դուք ու ես, եթէ Քրիստոսի տեղն ըլլայինք,
 պիտի չգլխայինք Սօղոսի վրայ: Պիտի ըսէինք թէ դժբախ-
 տութիւնը Դամասկոսի խեղճ Քրիստոսեաներունն է:
 Սակայն Տէրը տարբեր կերպով տեսաւ: «Դժուար բան է
 քեզի», ըսաւ, «խթանի դէմ աքացել»: Այն օրերը, երբ
 մտրակով չքշէին իրենց ուղտերը, զոր խթան կը կոչէին, և անով
 ծայրը սուր պողպատով, զոր խթան կը կոչէին, և անով
 կը խթէին կենդանիները: Տիկին մը օր մը ըսաւ ինծի.
 «Դիւրին է միղանչել, բայց դժուար է ուղիղ ապրիլ»: «Դիւրին է
 միղանչել, բայց դժուար է Աստուծոյ ծառայել, իսկ
 Կամ, ուրիշ խօսքով, դժուար է Աստուծոյ ծառայել, և
 դիւրին՝ Սատանային ծառայել: Կարծեմ հարիւրաւորներ
 կան այս տիկնոջ գաղափարակից: Ձկայ սուտ մը դժոխ-
 կան այս տիկնոջ գաղափարակից: Ձկայ սուտ մը դժոխ-
 քէն եկած որ այսքան խաբեբայ ըլլայ: Այս այնքան
 սուտ է որքան ունէ մին Սատանայի սուտերէն: Կ'ուզենք
 այդ սուտը ետ զրկել հոն ուրկէ եկաւ: Բարեկամներ,
 ճշմարիտ չէ: Աստուած խիստ տէր չէ: Ներողամիտ տէր
 է: Ի՞նչ ըսաւ Քրիստոս Սաւուղի: «Դժուար բան է քե-
 զի խթանի դէմ աքացել»: Կէտ մը կայ ուր հասնելով
 կը տեսնէ մեղաւորն այս խօսքին ճշմարտութիւնը:
 Քանիսն էր ըսած են ինծի, «Պատուելի, անօրէններուն
 ճամբան բաւական դժուարին է»: Հասարակ ասացուած
 է այս: Դատարանի և բանտի մէջ այսպէս լսեցի ես մար-
 ցոյցմէ: Դժուար չէ Աստուծոյ ծառայել, եթէ Աստուծմէ
 ծնիք, բայց դժուար է Սատանային ծառայել: Մեղաց
 ճամբան հետզհետէ կը մթնէ և կը դժուարանայ մար-
 ցուն համար, որ կը շարունակէ անոր հետեւիլ: Հոս գալէ
 առաջ թերթ մը առի և առաջին լուրը՝ զոր կարդացի՝
 դրամաներգի մը վրայ էր և կը վերջանար սա խօսքով
 թէ անոր ճամբան դժուարին, քարուտ է:

Հիմա նկատի առնենք մեղաւորներու ուէ - դատաւարդ։ Անոնց ներկայացուցիչները չեն պակսիր քաղաքիս մէջ։ Զոր օրինակ, պոռնիկը։ Կը կարծէ՞ք թէ անոր կեանքը հեշտ է։ Շատ կարճ է, միջին տեղութիւնը եթէ տարի։ Դիտեցէք զինք երբ քաղաք կու գայ գիւղէն ուր քոյրեր և մայր մը թողուց առաւօտեան օգիւտէս մաքուր։ Քաղաք եկաւ և ստորին բողանոցի մը մէջ է հիմա։ Երեմն կը յիշէ իր մաքուր տունը ուր մայրը կ'աղօթէր իրեն համար, ուր ինք իր գլուխը կը դնէր նոյն մօր կուրծքին վրայ, և մայրն իր երեսին վրայ կը սեղմէր իր զաւկին անոյշ երեսը։ Կը յիշէ օրերը երբ Կիսակնօրեայ դպրոց կ'երթար, երբ իր մայրը կը սորվեցնէր Աստուծոյ ծառայել, իսկ հիմա արստրեալ է։ Չուզեր տուն երթալ։ Ամօթահար է։ Կը նայի ապաղային և խաւար կը տեսնէ իր առջեւ։ Քանի մը տարիէն ալ կը մեռնի պոռնիկի մահով և կը դրուի անծանօթ գերեզմանի մը մէջ։ Զինք սիրողներուն ամբողջ շողքորթութիւնը պարապ ու սուտ է։ Երջանիկ է անոր կեանքը։ Հարցուցէք պոռնիկի մը, և ան պիտի ըսէ թէ անօրէններուն ճամբան դժուարին է։ Յետոյ հարցուցէք մաքուրներուն ու առաքինիներուն թէ արդեօք Քրիստոս խի՞ստ տէր է։ Հարցուցէք սա խմանին թէ արդեօք իր ճամբան դիւրին է։ Ես կը ճանչնամ մէկը քր յաճախ խման էր։ Ունէր կին ու զաւակներ։ Կը կարծէր թէ, երբ և ուզէր, պիտի կրնար դադարիլ խմել։ Սակայն ամէնէն չափաւոր խմաններուն հետեւեցաւ։ Երեք տարուոյ բացակայութենէ մը ետեւ, երբ վերադարձայ, տեսայ թէ մայրը գերեզման իջած էր կոտորած սրտով, և մարդն իր կնոջ սպանիչն եղած էր։ Բոլոր զաւակներն առնուած էին իրմէ և ինք կը թափառէր անտուն ու անպատասպար։ Չորս տարի միայն առաջ գեղեցիկ ու ճրջանիկ տուն մը ունէր չէն իր ըծակցով ու զաւակ-

ներով, Հիմա ամէնն ալ գացած են և հաւանորէն ոչևս
պիտի տեսնէ զանոնք, եթէ ինք հոս ըլլար հիմա, պիտի
հարցնէի անոր, Անորէնհերուն ճամբան դժուարին չէ՞,
Դժուարին չէ՞ կողմիլ Անոր դէմ, Մի հակառակիք ձեր
Արարչին: Մի հաւատաք Սատանայի սուտերուն: Մի
կարծէք թէ Աստուած խիտ տէր է: Եթէ յարատեւք
չարութեան մէջ, պիտի զգաք Պօղոսի ըսուած խօսքին
ձգարտութիւնը. «Դժուար բան է քեզի խթանի դէմ
աւրացել»)

աքացիել։»

Դարձեալ, նայեցէք սա գինեկաճառին։ Երբ անոր կը խօսինք, կը խնդայ մեր վրայ։ Կ'ըսէ թէ դժուր է չկայ, հանդերձեալ կեանք չկայ, դատաւտան չկայ։ Միտքս ունիմ մէկը, որ դրացի գրեթէ բոլոր որդիները կործանեց։ Մայրեր և հայրեր անոր գացին և աղահեցին ոգելից ըմպելի չձախել իրենց որդիներուն։ Պատախանեց թէ իր դործն է ըմպելի ձախել և պիտի ծախէ ամէն ուղողի։ Այդ գինետունը դժուրքի չափ մութ արատ մը եղաւ այն շրջանակին։ Սակայն մարդն հայրական սիրտ մը ունէր։ ԶԱստուած չէր պաշտեր, բայց կը պաշտէր իր որդին։ Չյիշեց թէ մարդ ինչ որ ցանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ։ Բարեկամներ, անխախտ օրէնք է այս։ Պատիժը կրնայ ուշանալ, բայց կու գայ ինչէք, ուրիշ մը ձերը պիտի կործանէ։ Միտք պահեցէք թէ Աստուած արդար Աստուած է։ Զթողուր որ դուք մարդիկ կործանէք ու անպատիժ մնաք։ Եթէ անոր օմարդիկ կործանէք ու անպատիժ մնաք, կը տառապինք։ Ժամանակ րէնքներուն չհնազանդինք, կը տառապինք։ Ժամանակ անցաւ և այն որդին արեւոյդ եղաւ և կեանքէն ձանձառացաւ և այն որդին արեւոյդ եղաւ և կեանքէն ձանձառացաւ։ Զայրը քանի մը տարի ապրեցաւ, բայց չատ գասն կեանքով, և ապա տխրութեամբ գերեզման մտաւ։ Բարեկամներ, դժուար բան է խթանի դէմ աքացիլ։ Կըր-

ծուծիւնք. «Տէրոջը ապաւինողը երանելի է:» Սաղ. 116. 10ի մէջ կ'ըսուի, «Ամբարշտին տանջանքները շատ պիտի ըլլան, սակայն Տէրոջը յուսացողին չորս կողմը ողորմութիւնը պիտի պատէ:» Սաղ. 6. 11ի մէջ սապէս կը նկարագրուի ուրախութիւնը. «Ամէն քեզի յուսացողներ թող ուրախ ըլլան, յաւիտեան թող ցնծան, վասն զի դուն զանոնք կը պաշտպանես, և քու անունդ սիրողները թող քեզմով զուարճանան:» Փրկութիւն փնտռողը կը հարցնէ թէ ի՞նչ զգալու է: Ես կ'ըսեմ, «Զգացումներդ թող ըլլան ինչ որ կ'ուզեն, դուն ինքդ Աստուծոյ եկուր:» Կարելի չէ զգացումներով փրկուիլ, ոչ ալ լաւ բարոյականով, ջանալով այս և այն մեղքերէն հրաժարիլ: Այդ ուրիշ բան չէ, բայց եթէ հորդել ծառի մը ճիւղերը, մինչ Գրիստոս տապարը կը դնէ անոր արմատին քով: Առակ. 10. 25ի մէջ կ'ըսուի. «Տէրոջը ապաւինողը ամուր ապաստանարան կ'ունենայ:» Միւս հարցն էր. Ինչո՞ւ չապաւինեցան անոնք: Հպարտութեան պատճառով, ընկերներո՞ւ վախէն: Ինչո՞ւ չապաւինեցան: Ասոր դարձեալ ակնարկութիւն կ'ըլլայ Սաղ. 115. 1ի մէջ. «Չարերուն համար մի նեղանար. Տէրոջը յանձնէ քու ճամբադ, և անիկա պիտի կատարէ:» Որքերու Աստուածն է ան, քրեւարիներու Աստուածը: Թող ոչ ոք նեղանայ եկող ձմրան համար: Տէրը պիտի հոգայ: Մը. Մուտի կարգ մը ուրիշ օրինակներ յիշեց և շատ գործնական կերպով յորդորեց ձմրան համար հոգ ընող բոլոր անձերը՝ Աստուծոյ ապաւինիլ, անոր յուսալ և ան երբեք պիտի չթողու և չլքանէ զիրենք:

ՅԱՆԿԱՐԾԱԿԱՆ ԴԱՐՁ

Այս անգամ բնաբան մը պիտի չառնեմ, այլ պիտի խօսիմ խնդրի մը վրայ, և այն է յանկարծական դարձ— անմիջական փրկութիւն: Այս նիւթն ընտրելուս մէկ պատճառն այն է որ շատեր նամակով ինծի կը հարցնեն թէ ի՞նչպէս կրնամ ես այսպիսի վտանգաւոր վարդապետութիւն քարոզել, այսինքն թէ կրնայ մարդ խաղաղութիւն, թէ փրկութիւն կարելի է ստանալ վայրկոյն փրկուիլ, թէ փրկութիւն կարելի է ստանալ Խօսքին կենսապէս: Նամակագիր մը կ'ըսէ թէ Աստուծոյ Խօսքին մէջ որով կ'ուսուցուի թէ դարձը աստիճանաբար տեղի կ'ունենայ, կեանքի գործ է, և ուստի վտանգաւոր է քարոզել թէ մարդ կրնայ եկեղեցի դալ մեղաւոր և մեկնիլ փրկուած: Ուրեմն նայինք թէ ի՞նչ կ'ուսուցուի Աստուծոյ Խօսքին մէջ, և եթէ վայրկենական փրկութիւն չուսուցուի, լքենք այս դաղափարը: Ես ասոր կը կառնեմ այնպէս ինչպէս իմ կեանքիս, և պատրաստ եմ կեանքս թողուլ այնքան փութով որքան այս վարդապետութիւնը, եթէ չապացուցուի թէ համաձայն է ճշմունցն ուրիշ: Մէկը լոյս տեսնելու համար պէտք է նախ ծնի: Տղան ծնելու է որ յետոյ սորվի: Քայլել ատա՞ջ պէտք է որ ծնի: Ծնելու է որ դաստիարակուի: Կարծեմ թէ քարոզիչներու ամենամեծ սխալը սա է որ մեռած մարդոց կը խօսին, այսինքն մարմնաւորներու և ոչ թէ Աստուծոյ ճշմաներու: Արդ Գրիստոսի բերենք զանոնք և յետոյ կրթենք ու պատրաստենք ամենաբարձր հաւատքի: Զջանանք խօսիլ մարդոց որ Աստուծոյ ճշման չեն: Սը. Գիրքը շատ բացորոշ է այս մասին: Անո-

բողոքիւն չկայ բնաւ : Եթէ մէկը մեջ մտած է , հոգեւոր բաներու վրայ խօսիլ անոր՝ ուրիշ բան չէ , բայց եթէ դիակի մը խօսիլ : Անտեղի բան է հնորոգուած , չվերածնած մարդու մը ըսել որ զԱստուած պաշտէ , սիրէ և անոր ծառայէ : Աստուծոյ չնած մարդու մը ըսել որ անոր ծառայէ՝ ուրիշ բան չէ , բայց եթէ պահանջել որ մարդ մը Վոսփորի մէկ ասիէն միւսը ցատկէ :

Արդ առաջին փաստը, որու վրայ կ'ուղեմ հրաւիրել ձեր ուշադրութիւնը, այն ձայնն է որ երկիրքէն եկաւ Նոյի. «Դուն քու բոլոր տունովդ տապանը մտիր. վասն զի այս դարուն մարդոց մէջ քեզ իմ առջեւս արագար տեսայ:» Բարեկամներ, կար վայրկեան մը երբ Նոյ տապանէն դուրս էր, և կար ուրիշ վայրկեան մը երբ տապանէն ներս էր, և ներսն ըլլալով փրկուեցաւ: Յորքան ժամանակ տապանէն դուրս էր, Աստուծոյ բարկութեան ենթակայ էր միւս նախաջրհեղեղեաններուն պէս: Եթէ դուրսը մնար միւսներուն հետ, պիտի քշուէր անոնց նման: Զինք փրկողը իր արգարութիւնը չեղաւ, ոչ ալ իր հաւատքը, ոչ ալ իր գործերը, այլ՝ տապանը: Եւ մինք Նոյի պէս 120 տարի տապան պիտի չշինենք մեր ապահովութեան համար: Աստուած մեզի համար տապան մը չինած է, և հարցը սա է. «Դուք այն տապանին մէջ էք թէ դուրսը:» Եթէ անոր մէջ էք, ապահով էք, իսկ եթէ դուրսն էք, ապահով չէք: Եթէ դուրսն էք, Աստուծոյ բարկութեան ենթակայ էք անդադար, և չէք կրնար գիտնալ օրը, ժամը և վայրկեանը երբ յաւիտենականութիւն պիտի փոխադրուիք: Օր մը Մանչէսթըրի մէջ հոգեւոր մտերմական տեսակցութեան յատուկ սրահ մը գացած էի: Յանկարծ մարդ մը մօտեցաւ ինծի և կայնեցաւ: Պատկառելի երեւոյթ մը ունէր և ես սկեպտիկ մը կարծեցի զինք, ոչ թէ փրկութիւն փնտռող: Սակայն նկատեցի որ արցունք-

ներ կը հոսէին դէմքն ի վար: Ուստի մօտենալով հար-
 ցուցի թէ Քրիստոսը կը վնտոէ արդեօք: Այո, պատաս-
 խանեց: Սկսայ խօսիլ, բայց բան մը հասկեցաւ խօսքե-
 րէս: Ուրիշ օրինակ մը տուի, և յետոյ հարցուցի թէ այս
 անգամ հասկեցա՞ւ: Ոչ, պատասխանեց: Դարձեալ ուրիշ
 օրինակ մը տուի և հարցուցի. «Հիմա կը հասկնա՞ք»: Ու-
 րիշ երկու երեք օրինակ ալ տուի, բայց բան մը հաս-
 կըցաւ: Վերջապէս ըսաւ ինծի, «Մը. Մուտի, իրողու-
 թիւնը սա է որ ես Աստուծոյ գոյութեան ապացոյցը
 չեմ զգար»: Ես պատասխանեցի. «Դուք ձեր զգացում-
 ներով չէ որ պիտի փրկուիք, և ըսի. Ի՞նչ է որ փրկեց
 դեռ: Իր տապա՞նը, իր զգացումնա՞րը, իր կեանքը,
 կամ իր աղօթքնե՞րը»: «Հիմա կը հասկնամ. լաւ, շա-
 լաւ», ըսելով մեկնեցաւ: Օրն Հինգշաբթի էր և մարդը
 կառախմբով պիտի մեկնէր: Կիրակի իրիկուն, մինչ կը
 քարոզէի ես, մէկը եկաւ, ուսիս դառաւ և հարցուց թէ
 կը ճանչնա՞մ զինք: Ոչ, պատասխանեցի: Ուստի ըսաւ,
 «Կը յիշէ՞ք որ Հինգշաբթի ինծի խօսեցաք՝ Նոյի տա-
 անը օրինակ տալով»: «Այո»: «Ես անմիջապէս մտայ
 անոր մէջ և հոն եմ տակաւին: Տապանը կը պահպանէ
 զիս: Փառք կու տամ Աստուծոյ, տապանի այդ օրինա-
 կին համար»: Աստուած ձեզի ալ օգնէ ըմբռնել այս օ-
 րինակին զօրութիւնը և չփորձէք դուք ձեզ փրկել ձեր
 զգացումներով, արցունքներով ու վէրքերով: Աստուած
 տապան մը պատրաստած է և անոր մէջ գտնուող ամէն
 ոք կը փրկուի, և անոր մէջ չգտնուող ամէն ոք կը կոր-
 սուի:

Ուրիշ օրինակ մը Սբ. Գիրքէն, Սողոմ եկող երկու հրեշտակներուն նայեցէք, Գիտէին անոնք թէ Աստուած պիտի կործանէ զայն ամբողջովին, և զուրս հանեցին Ղովաբ, Ի՞նչ բան փրկեց անոր կեանքը, Ի՞ր

զգացումները, իր արցունքները: Ոչ, անոր հնազանդութիւնը սա կոչին. «Անձդ աղատելու համար փախիր»: Հիմա ալ Աստուած կ'ըսէ. Անձդ աղատելու համար փախիր — փախիր Գողգոթա լեռը: Մի անտնար, պիտի կործանէ այս աշխարհը, ինչպէս կործանեց Սողոմոն: Ղովա, մինչ Սողոմի մէջ էր, Աստուծոյ բարկութեան ենթակայ էր, բայց Սողոմէ ելլելուն պէս ապահով եղաւ: Յորքան ժամանակ մարդ առանց Քրիստոսի կը մընայ, Աստուծոյ բարկութեան և երկնից կրակին ենթակայ է: Նայեցէք, դարձեալ, Իսրայէլացիներուն, երբ իրենց հրամայուեցաւ արիւն քսել զրանդիքներուն, և պիտի փրկուէին մահուան ձեռքէն: Ի՞նչ բան փրկեց զանոնք: Արի՞ւնը թէ իրենց զգացումները: Այն բան պէին որ արիւնը հոն քսուեցաւ, փրկուեցան, և եթէ մէկը արեան ետին է, այնքան ապահով է որքան երբ երկնից բիւրեղ յատակին վրայ կը քալէ: Երբ արիւնն հոն էր, մահուան հրեշտակը կ'անցնէր կ'երթար: Վայրկեան մը արիւն չկար զրանդիքին վրայ, յաջորդ վայրկեանին կար: Եւ ահա վայրկեանական փրկութիւն: Գիտէք թէ Յեսու Աստուծոյ պատուէր ստացաւ որ վեց քաղաք չինէ, երեքը Յորդանանու մէկ կողմը, երեքն ալ միւս կողմը, որոնք ապաստանի քաղաք պիտի կոչուէին: Այդ քաղաքները տանող ճամբաները լաւ պիտի պահպանուէին ու նորոգուէին և քաղաքներուն դռները գլիւր և ցերեկ բաց պիտի պահուէին և ճամբուն վրայ նշանատախտակներ պիտի կախուէին առաջնորդելու համար անոնց որ այն քաղաքներն երթալ կը փախաքէին: Այն վայրկեանին որ մարդ մը այդ քաղաքներէն մին մտնէր, ապահով կ'ըլլար: Ապահովութիւն կ'ստանար վայրկեանապէս: Գիտեցէք սա երկու մարդիկը որ փայտ կը կտրեն անտառին մէջ: Երբ մին իր տապարը կ'իջեցնէ ծառին վրայ, տապարը երկու կտոր կ'ըլլայ

և մէկ կտորը ձեռքէն թռելով կ'սպաննէ միւս մարդը: Գիտէ թէ հեռուանքն ի՞նչ պիտի ըլլայ, երբ իմացուի այս գէպը: Գիտէ թէ պիտի մեռցուի անշուշտ, երբ լուրն հասնի սպանեալին մօտագոյն ազգականին ահանջը: Իր ազգականին վրէժը չառնողը ճշմարիտ մարդ չէր համարուեր: Եթէ մէկն իր ազգականին մահուան վրէժն առնել չուզէր, այդ շատ անպատիւ բան կը համարուէր Իսրայէլացիներուն մէջ: Մարդը գիտէ թէ ապաստանի քաղաք կայ տասը մղոն անդին և, եթէ կարենայ հոն հասնիլ, ապահով կ'ըլլայ: Փառք Աստուծոյ, մեր ապաստանի քաղաքը տասը մղոն հեռու չէ: Իսկոյն ճամբայ կ'ելլէ, չկենար մտածելու կամ առարկելու համար, այլ ուղղակի կը գիմէ գէպ ապաստանի քաղաքը: Ծուռ կը տարածուի լուրը թէ մարդ մը սպաննուած է և սպանիչը փախած է գէպ ապաստանի քաղաքը: Եղբայրը լսելուն պէս ճամբայ կ'ելլէ խեղճ փախստականին ետեւէն: Կը վազեն երկուքն ալ, վրէժխնդիրն ու յոյսի իր նաւահանգիստը դիմող փախըստականը: Մահու և կենաց պայքար է: Տեսէք զինք մինչ փոսերու վրայէ կը ցատկէ և հեւ ի հեւ կը վազէ ճամբէն: Ոմանք կը տեսնեն արագ վաղըր: «Աճապարէ», կ'աղաղակեն, «վասն զի վրէժխնդիրը կը մօտենայ, փախիր անձդ աղատելու համար»: Ով մեղաւոր, դուն չես գիտեր թէ ո՞րչափ մօտեցած է քեզի վրէժխնդիրը: Այս իրիկուն կրնայ հասնիլ: Չենք գիտեր օրը, ժամը, երբ պիտի հասնի քեզի: Սպանիչը գիտէ թէ հիմա վրէժխնդիրն իր ետեւն է: Կը վազէ ամէն արդելք առաթուր կոխելով, ծայրագոյն արագութեամբ և երեսն ուղղելով գէպ այն դուռն ուր իր ապահովութիւնը կը կայանայ: Սարսափելիօրէն լուրջ է: Տեսէք ի՞նչպէս կը սուրայ տեսէք իր վէրքերը, ի՞նչպէս կը հեւայ և ուժասպառ է: Կը նշմարէ քաղաքին դռները:

Պաշտօնեաները կը տեսնեն զինք պարսպին վրայէն և կը դռնեն, «Աճապարէ, վասն զի կը մօտենայ վրէժ-խնդիրը, ետեւդ է»։ Վայրկեան մը պարսպին դրսի կողմն է, յաջորդ վայրկեանին ներսի կողմը և փեր-կուած։ Վայրկեան մը դուրս, յաջորդ վայրկեանին ներս։ Ինչի՞ կը ծառայեն Սբ. Գրոց այս օրինակները, եթէ չեն ցուցներ թէ ի՞նչպէս պիտի փրկուինք։ Չէ՞ք տեսներ հիմա թէ դարձը վայրկեանական է։ Կրնաք դուրսն ըլլալ այս վայրկեանին և ներսն յաջորդ վայրկեանին։

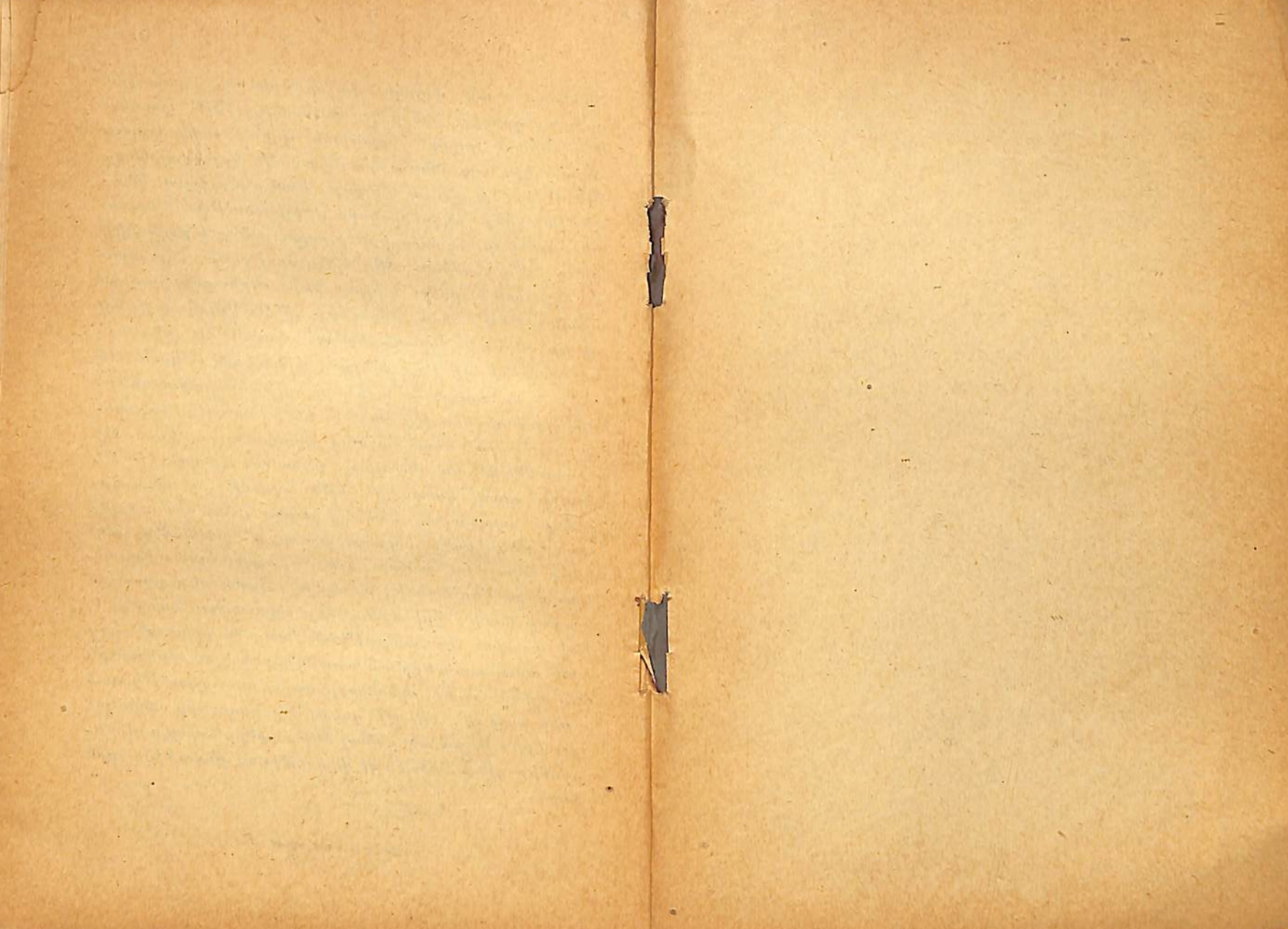
Ուրիշ օրինակ մը պիտի տամ։ Կը յիշէք թէ երբ Ամերիկայի մէջ գերութիւն կար, սեւամորթները գերութեանէ ազատելու համար հարաւային նահանգներէն հիւսիսային նահանգները կը փախչէին։ Ի՞նչպէս կը վախ-նային անոնք բռնուելէ և ետ տարուելէ։ Կը յիշեմ թէ մենք մեր մառանին մէջ խեղճ փախստական մը ունէինք, որ անդադար կը դողար։ Մին կ'ըսէ անոր, «Եթէ Քանաուա ըլլայիր, կատարելապէս ազատ պիտի ըլլայիր»։ Ուստի կը կրկնէր, «Ախ, Քանաուա երթայի. եթէ անգամ մը հոն երթայի, ապահով պիտի ըլլայի բոլորովին»։ Բրիտանական դրօշին տակ գերութիւն չկայ, ազատութեան դրօշ է այն. այն վայրկեանին որ ինք անոր տակ մօնէ՝ ազատ մարդ պիտի ըլլայ։ Ուստի ճամբայ կ'իջնայ։ Պիտի ենթադրենք թէ երկաթուղի չկար և խեղճ փախստականը տասը մղոն հեռացած էր երբ իր տէրն եկաւ։ Փախստականը կ'իմանայ թէ տէրն իր ետեւն է։ Ի՞նչ կ'ընէ խեղճը։ Ի՞նչ կ'ընէ։ Կը կրկնապատկէ իր ճիգերը և կը վազէ ու կը վազէ։ Ինք գերի ծնած է և գիտէ թէ գերին իր տէրով կը պատկանի։ Կը վազէ արագօրէն։ Գիտէ թէ տէրն իր ետին է և եթէ հասնի, մինչ ինք չէ հասած ապահովութեան վայր մը, կ'ստնէ կը տանի զինք։ «Ախ, եթէ կարեւորամ փախն դիմանալ և ինքզինքս նետել Բրիտանա-

կան դրօշին տակ» կ'ըսէ, «Անգղիական կառավարութիւնը կը պաշտպանէ զիս։ Անգղիական ամբողջ բանակը կու գայ զիս պաշտպանել, եթէ հարկ ըլլայ»։ Կը վազէ ուրեմն։ Վերջապէս կը մօտենայ սահմանագիծին։ Գերի է այս վայրկեանին, և ազատ մարդ յաջորդ վայրկեանին։ Բարեկամներ, մի խաբուիք։ Սա մարդիկը կրնան հիմա փրկուիլ, եթէ միայն անցնին սահմանագիծը։ Ձեր հին տէրը, Սատանան, թերեւս կը հետապնդէ ձեզ։ Սակայն ազատութեան երկիր մը կայ, և երկնից դրօշը սիրոյ դրօշն է և այն դրօշին տակ ամէն վտանգէ կը պաշտպանուիք, և եթէ թշնամի մը մօտենայ ձեզի, Աստուած կ'ըսէ, «Անոր դպչողը իմ աչքիս բերին կը կը դպչի»։ Եւ ձեզ իր աջին մէջ կը պահէ փրկութեան օրուան համար։ Հիմա կը տարակուսի՞ք այլեւս անմիջական դարձի վրայ։ Կ'ըսէ՞ք թէ մարդս չկրնար յանկարծակի փրկուիլ։ Նայեցէք, ինք ի՞նչ ըսաւ Մովսէսի։ «Պոնձէ օձ մը շինէ, և ձողի մը վրայ դիր. և ըլլայ թէ ով որ խածնուի՝ անոր նայի ու ապրի»։ Եթէ այժմու մեր քարոզիչներէն ոմանք հոն ըլլային այն ժամանակ, պիտի ըսէին թէ մարդ մը կրնայ 6,000 տարի նայիլ անոր և չփրկուիլ։ Անցեալ օր քարոզիչ մը ըսաւ թէ ես ամէնէն փոքրագույնութիւնը կը քարոզեմ՝ անմիջական դարձ քարոզելով։ Սակայն ցուցէք ինծի այս օրհնեալ գիրքին մէջ միակ օրինակ մը դարձի, որ յանկարծակի չեղաւ։ Սբ. Գրոց մէջ պատմութեամբ ամէն դարձ վայրկեանապէս տեղի ունեցաւ, և եթէ քարոզիչներ կ'ըսեն թէ դարձը կեանքի գործ է, Աստուծոյ թագաւորութենէն կը զրկեն մարդիկ։ Կրնանք դարձի գալ վայրկեանապէս։ «Հիմա է փրկութեան օրը»։ Ձեզի կ'ըսեմ, մեղաւորներ, փախէք ձեր անձը ազատելու համար, փախէք ապահովութեան նաւահանգիստը — նայեցէք, նայեցէք իմացալին, և ին-

կոյն պիտի փրկուիք: Նայեցէք ու փրկուեցէք: Աստուծոյ զաւակ կ'ըլլաք հիմա և յաւիտեան: Աչքի առջև բերէք անգամ մը Իսրայէլի բանակը: Պղնձէ օձին նա-յոյ ամէն ոք կ'առողջանար: Իարմանն անմիջական էր:

Անդգիւյ մէջ յանկարծական դարձի այս խնդրին համար ինծի միշտ խեթիւ կը նայէին: Կ'ըսէին թէ դարձը կեանքի գործ է, խանձարութեն մինչեւ գերեզման կը տւէ: Ամէն ջանք ըրի հակառակն հաստատելու համար: Օր մը փողոցէն անցնելու պահուն զինուոր մը տեսայ: Անդգիւյ մէջ զինուորը վայրկեանապէս կը ճանչցուի իր վերարկուով: Անոր քով գացի ու ըսի, «Բարեկամ, ես այս երկրին մէջ օտարական եմ, ներեցէք որ ձեզի բան մը հարցնեմ: Ո՞րքան ժամանակէն զինուոր եղաք?» Խնդաց երեսիս: Կարծեմ, շատ տխմար կարծեց զիս՝ այն պիտի հարցում մը ընելու համար: Սակայն պատասխանեց թէ ինք միտքը դրաւ Վիքթորիա Թագուհին բանակը մտնել: Ուստի գնաց զինուորապետական պաշտօնէի մը, և ան Անդգիական չիլին մը դրաւ իր աիը, և այդ վայրկեանէն զինուոր եղաւ: Երբ այդ չիլինն առաւ, այն նոյն վայրկեանին Թագուհին բանակին զինուոր եղաւ, և եթէ ետ դառնայ, դասալիք կ'ըլլայ, և եթէ բռնուի, կը բանտարկուի: Նախ, որոշեց զինուորապետիլ: Այս է Քրիստոնեայ ըլլալու կերպն ալ: Որոշել: Երկրորդ, չիլինն առաւ, և այն վայրկեանէն իսկ զինուոր եղաւ: Երբ կ'որոշենք Քրիստոնեայ ըլլալ, երկրորդ քայլը դոր առնելու ենք՝ ընդունիլ է Քրիստոսի պայմանները — իբրեւ չնորհք ընդունիլ փրկութիւնը: Կը մտածէք թէ ի՞նչպէս կրնայ մարդ մը Քրիստոնեայ ըլլալ, ինչպէս այն մարդը զինուոր եղաւ: Լաւ, մարդը քաղաքացի էր մէկ վայրկեանին և զինուոր եղաւ միւս վայրկեանին: Շիլինն առնելէն ետեւ ալլեւս իր անձին տէր չէր, Անդգ. բանակին կը պատկանէր:

Նմանապէս այն վայրկեանին որ Քրիստոսի բանակին զինուոր գրուիք, անոր կը պատկանիք: Եթէ կ'ուզէք Քրիստոնեայ ըլլալ, Քրիստոսի չիլինն առէք իբրեւ չնորհ: Երբ այդ չնորհ կ'առնէք, այն նոյն վայրկեանէն Աստուծոյ զաւակ կ'ըլլաք: Տեսէք ի՞նչ կ'ըսէ ինք. «Ամէն զինք ընդունողներուն իշխանութիւն տուաւ իր որդիները և գուսարերն ըլլալու»: Երբ կ'ընդունիք զինք, ձեր ճամբան, ձեր ճշմարտութիւնը, ձեր լոյսը և ձեր ամէն բանը կ'ըլլայ ինք: Կրնաք իր չնորհն ստանալ, եթէ հիմա ընդունիք զինք: Իրլանտացի մը օր մը դեռատի նորադարձներու ժողովի մը մէջ ելաւ ու պատմեց թէ ինք ի՞նչպէս փրկուեցաւ: Ըսաւ թէ օրինակ մը տուած էի ես և այդ օրինակը փրկեց զինք: Կը խոստովանիմ թէ այդ է ինծի ծանօթ միակ ան-ձը որ դարձի կ'իւր առանց յորդորուելու: Ըսաւ թէ նաւաբեկութեան մը վրայ խօսած և ըսած էի թէ ամէնը պիտի կորսուէին և թէ օգնութիւն չհասնէր: Իսկոյն ազատարար նաւ մը կ'իւր և նաւապետը գոչեց. «Յատկեցէք ազատարար նաւը. ցատկեցէք ձեր անձը ազատելու համար, եթէ ոչ՝ պիտի կորսուիք», և երբ պիտի վերջացնէի, ըսած էի, «Յատկեցէք ազատարար նաւը, Քրիստոս է ձեր ազատարար նաւը», և ինք ցատկած էր փրկութեան նաւը և փրկուած էր: Եթէ այսօր տուն երթաք առանց փրկուելու, յանցանքն եթէ այսօր տուն երթաք առանց փրկուելու, յանցանքն պահը բաց չէ, այլ թէ դուք չէք ընդունիր մտնելու հրաւերը: Աստուած բանայ ձեր աչքերը, որպէս զի ընդունիք զինք, որպէս զի փրկութիւնն ընդունիք իբրեւ չնորհ:

<< Ազգային գրադարան

NL0161142

